



# WESTGÖTARNAS IDROTTSHISTORIA

Nr 1 - 2005 - Årgång 2

## WIS ÅRSSKRIFT 2004

*Sveriges landslag vid landskampen mot Tyskland på Råsunda 1941  
Matchen slutade 4-2*



Bild från AIK:s bildarkiv genom Tommy Bäckman

*Främre raden fr. v.: Arvid Emanuelsson, Harry Nilsson, Sven Bergquist, H. Gustavsson och  
Karl-Erik Grahn  
Bakre raden fr. v.: Malte Mårtensson, Erik Persson, Erik "Mulle" Holmqvist, O. Holmqvist,  
Henry "Garvis" Carlsson och Åke Andersson.*



## I DETTA NUMMER

	sid
Inledning	2
Möten och aktiviteter	3
Årsrapporter	5
Per-Olof "Peo" Larsson	8
Börje Eklundh-"Mr Tennis" i Alingsås	9
Idrottscaféet i Alingsås	10
Alingsås Segelsällskap	11
Stellan Andersson - Världsmästare	12
Sörhagakamraterna	13
Haralds bilder	14
Rune Jingård, Alingsås första landslagsman i fotboll	16
Hajstorps SK	17
Otterbäckens bandyklubb	18
Elles	19
Tre världsmästare har fostrats i Elles	20
Mariestads CK	21
Tre speedwayess från Skagersvik	22
Bandy i Årnäs 1942 - 1946	22
Gösta Leandersson	23
Rantens IF	24
En bortglömd storlöpare från Börstig	24
Falköpings Idrottshistoriska Sällskaps årsmöte 2004	25
Henry "Garvis" Carlsson	25
Adresser och telefonnummer	26
WIS styrelse	27
Borås Arena 2005-02-14	27

## I NÄSTA NUMMER

maj 2005

Idrottshistoria från Falbygden, Herrljunga,  
Skövde och Vara.

**Reportage från studiecirkelupptakter  
i Lidköping.**

## IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP OCH FÖRENINGAR I VÄSTERGÖTLAND

Alingsås  
Bjärke  
Borås  
Essunga  
Falbygden  
Herrljunga  
Karlsborg  
Lidköping  
Mark  
Skara  
Skövde  
Tibro  
Tidaholm  
Vadsbo  
Vara  
Westgöta  
Wårgårda  
Vänersborg  
Västgötaidrottens Guldklubb

## INLEDNING

Ett nytt år har vi framför oss med nya förutsättningar. Westgöta Idrottshistoriska Sällskap fortsätter dock på den inslagna vägen med ett nytt nummer av Westgötarnas Idrottshistoria. Att vår tidning fyller sin funktion fick vi bevis på i samband med en efterlysning i förra numret. Det var flera personer som hörde av sig till Harald Jakobsson med uppgift om vilket lag det var. Ända från Boden kom det en påringning. Vi tackar alla som bidragit med uppgifter.

Vårt förra nummer fick också en recension i Borås Tidning. Det var den idrottsintresserade Rune Larsson som framförde synpunkter på vår tidning. Bland annat tyckte han att vi borde haft med vilka personerna var på sista sidan av förra numret. Vi får ta till oss av synpunkterna och försöka bli än bättre. Kul dock att bli recenserad.

Westgöta Idrottshistoriska Sällskap har inom kort sitt årsmöte. Denna gång förlagt till Falbygden. Då är det dags att välja ny ordförande då undertecknad beslutat sig för att inte ställa upp för omval. 9 år som sekreterare och 4 år som ordförande får räcka. Under dessa 13 år har det hänt mycket både det som varit mindre roligt men framför allt har det mesta varit av det positiva slaget. Vi har under dessa år gått från 5-6 lokala sällskap till dagens 18 st. Medlemsantalet var knappt 300 st. när jag kom med i styrelsen och nu är vi drygt 2.200 st. Det görs ett mycket fint arbete ute i de lokala sällskapen vilka är ryggraden i det idrottshistoriska arbetet. Vårt sätt att arbeta med det idrottshistoriska arvet med lokala sällskap/föreningar i snart sagt varje kommun i distriktet håller som bäst på att sprida sig i hela Sverige.

Inför kommande år fortsätter vi på den inslagna vägen med att ge ut vår tidning. Vi kommer också att ha en konferens förlagd till någon trevlig plats med ett intressant innehåll. Utbyte över gränserna är det som kommer att utveckla vår verksamhet allra bäst. Med dessa rader avslutar jag min sista inledning som ordförande och tackar samtliga för de år som varit.

Carl-Erik Johnsson  
WIS ordförande (snart f.d.)



Tommy Wahlsten överlämnar förstapriset till vinnaren Carl-Owe Johansson, museichef för Källes Rekordmagasin i Tråvad. Utdelningen sker under överinseende av Tage Ekfeldt från Skövde - olympiadeltagare i Helsingfors 1952 och mångfaldig svensk mästare och landslagsman på 400 och 800 m samt i långa stafetten.

## Vinnare i tävlingen

### "Idrottshistoriska fotbollsfrågor med Västgötaanknytning"

Se sid 27 i "Westgötarnas Idrottshistoria" nr 2 2004

Ingen lyckades svara rätt på alla 12 frågorna och tydligen var det fråga 2 som var svårast. Ingen lyckades lösa hur många mål "Månstrålen" gjorde i sina derbymatcher i Rom.

Även frågorna 8 och 11 vållade huvudbry med övervägande felaktiga svar bland de inlämnade.

Bäst lyckades Carl-Owe Johansson, Tråvad, som fick ihop 11 rätt. På de andra medaljplat-

serna kom Per-Arne Johansson, Alingsås och Alf Nyström, Tidaholm, båda med 10 rätt men Per-Arne var snabbast med att skicka in sitt svar.

Samtliga har förhoppningsvis redan fått sina bokpriser (presentkort på 300, 200 resp. 100 kr.

**Rätt rad:** 212 1x1 x12 2x2

Tommy Wahlsten, Skövde

# INFORMATION FRÅN IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP OCH FÖRENINGAR I VÄSTERGÖTLAND

## Alingsås Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** torsdagen den 3 mars 2005 kl 18.30  
Plats: IOGT-NTO, Oscarsgatan 5

Välkomna!

Styrelsen

## Borås Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** onsdagen den 16 mars 2005, kl. 18.30.  
Plats: "Lokstallet Borås C". Idag: Borås Yrkeskläder.  
Program: BIS Årsmötesförhandlingar i Judohallen.

Presentation av Borås Judoklubb och dess historia av  
**Per Kjellin** och **Jan Wikander**. Vi får se spännande  
judokamper dömda av Per Kjellin. Fika.  
Vi får möjlighet att göra fyndköp bland  
Borås Yrkeskläders sortiment.

**Alla hjärtligt välkomna!**

Styrelsen

## Falbygdens Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** måndagen den 1 mars kl. 18  
Plats: Odenhallens sammanträdeslokal

Välkomna!

Styrelsen

## Västgötaidrottens Guldklubb

håller **årsmöte** måndagen den 2 maj i Borås. Reservera denna  
dag i din almanacka. Dagen avslutas i Borås Arena där du får  
se matchen Elfsborg-Djurgården. (Matchstart kl. 19)  
Mera information kommer att skickas ut senare.

## Herrljunga Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** onsdagen den 16 mars 2005 kl. 19  
Plats: Kommunhusets A-sal, Herrljunga

OBS! Idrottscafé samma dag och plats.

Välkomna!

Styrelsen

## Lidköpings Idrottsmuseum

**Utställning** under tiden 21 feb - 5 mars  
Tema: Bilder av idrott. Hur ser kulturen på idrotten?  
Sju konstnärer avspeglar i ord och bild sin syn på 7 olika idrotter.

Välkomna!

LIHS

## Marks Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** onsdagen den 16 mars 2005.  
Plats: Klubblokalen Rydal, under Rydals Museum  
Hemlig gäst.  
Vi bjuder på fika.

Välkomna!

Styrelsen

## Skara Idrottshistoriska Förening

håller **årsmöte** måndagen den 7 mars 2005 kl. 19.  
Plats: Frejan, Skara  
Gäst: Ingemar Gustavsson, SISU  
Föreningen bjuder på fika

I montrar i Idrottshallen kommer vi att profilera olika idrotter.  
För närvarande har tyngdlyftningen genom Skara Atletklubb  
en presentation i montrarna.

Välkomna!

Styrelsen

## Upptäck Falbygden!

Fantastisk utsikt från platåbergen,  
spännande kulturhistoria och mat-  
specialiteter från en levande landsbygd.

Besök Falbygden och vi kan lova dig  
många härliga upplevelser!

Kontakta Falköping Nu för tips!  
Telefon 0515-77 70 50  
[www.falkoping.nu](http://www.falkoping.nu)

**FALKÖPING**

## Tibro Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** mars/april. Inbjudan kommer vi att sända ut per brev samt annonsera i S.L.A. under "Anslagstavlan".

Vi har inför Vasaloppet byggt upp en liten utställning i vår hörna i Sporthallens entré. Där visar vi, med lite inlånade vasaloppsprylar, lite historia kring "Tibrobor i Vasaloppet". Ta gärna en tur till hallen och titta när den är öppen.

Välkomna!

Styrelsen

## Tidaholm Idrottshistoriska Förening

håller **årsmöte** torsdagen den 3 mars 2005 kl. 18

Plats: Sparbankens lokal, Villagatan

Välkände **Torbjörn Nilsson** medverkar. Betala gärna årsavgiften, 100:-, före mötet. Kom i tid, vi räknar med stor anslutning! Kaffe och fralla serveras.

Välkomna!

Styrelsen

## Vadsbo Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** måndagen den 14 mars 2005.

Plats: Klubblokalen

Vi får besök av en hemlig gäst!

Välkomna!

Styrelsen

## Vara Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** den 20 mars 2005 kl. 16

Plats: Sparbankens hörsal, Vara (ingång genom valvet från Torggatan).

**Klas Karlsson** och **Bertil Svaneberg** berättar episoder från sina domarkarriärer.

Kaffe  
Årsmötesförhandlingar

Välkomna!

Styrelsen

Inbetalningsblankett bifogas för er som önskar betala medlemsavgiften till Vara Idrottshistoriska Sällskap på detta vis. En annan möjlighet är att helt enkelt skicka 50:- i ett brev till kassören Sven-Olof Kvarnemark, Skattegården Edsvära, 535 92 Kvänum. I övrigt kommer vi att ta uppörd på årsmötet.

Som medlem erhåller du under året fyra nummer av tidningen "Westgötarnas Idrottshistoria". I nummer 3-2005 är det Varas tur att beskriva sin historia på sex sidor. Det ser vi fram emot!

# Kraft



## Donsbach Mivital plus

Ett av marknadens mest kraftfulla flytande kosttillskott med fler än 100 vitaminer och mineraler. Finns i din hälsokostbutik.



[www.helapharma.se](http://www.helapharma.se)

## Westergötlands Idrottshistoriska Sällskap

håller **årsmöte** lördagen den 12 mars 2005.

Plats: Restaurang Bredablick Mösseberg, Falköping

Program: 10.30 Samling med kaffe

11.00 Årsmötet öppnas

En representant från kommunen hälsar välkommen till kommunen

11.10 Årsmötesförhandlingar

12.00 **Glenn Magnusson**, "Minnen från min tid som amatör- och proffscyklist.

13.00 Lunch ("busslunch")

Deltagaravgift: 100:-/pers

Efter årsmötet inbjudes intresserade att besöka Falbygdens Idrottshistoriska sällskaps Museum i Odenhallen.

Välkomna!

Styrelsen

## Västergötlands och Vänersborgs Idrottshistoriska museum

Museerna har öppet med guidning tisdagar kl. 16-19.

Annan tid efter överenskommelse per telefon 0521-197 03 eller 0521-141 09.

E-mailadress: [vihf2@hotmail.com](mailto:vihf2@hotmail.com)

Museernas dag: 23 - 24 april 2005

Välkomna!

Vänersborgs Idrottshistoriska Förening



# Årsrapporter från regionens idrottshistoriska sällskap/föreningar

## Alingsås Idrottshistoriska Sällskap

En stor dag för oss i Alingsås var den 1 dec 2004, då vi kunde inviga en monter i Sparbanken Alingsås med bågskyttevärldsmästaren Stellan Andersson och boxaren Tage Pagårds prissamlingar, som vi fått låna från Westgöta Idrottsmuseum i Vänersborg.

Delar av styrelsen har under året besökt idrottshistoriska museerna i Borås, Falköping, Lidköping och Vänersborg.

Vi har också varit representerade vid Westgöta Idrottshistoriska Sällskaps årsmöte, vid Idrottshistoriska Rikskonferensen i Karlstad och vid utbildningskonferensen i Mariestad.

På det lokala planet har vi deltagit i årsmötet med Folkrorelsernas arkiv den 22 april och vid Hembygdsnätets årliga träff 27 oktober. Vi har även lämnat remissvar till Kultur och fritidsnämnden i ett par olika frågor. En studiecirkel i samarbete med SISU har genomförts.

I strålande sommarväder hade vi den 11 augusti en höstupptakt vid Hyscha-stugan med ett 35-tal deltagare. Alingsås IF:s Guldklubb anordnar varje torsdag sedan drygt 10 år ett populärt och välbesökt idrottscafé vid Mjörnvallen, där många av Alingsås IHS medlemmar deltar.

Alingsås IHS har under året ökat till 84 medlemmar, därav fyra föreningar.

Efter årsmötet den 29 mars 2004 har fem protokollförda styrelsesammanträden hållits. Styrelsen har bestått av: ordf. Berndt Jivesten, sekr Rune Höglund, kassör Alvar Munter samt Kjell Liljedahl och Henrik Svensson.

## Borås Idrottshistoriska Sällskap

Vid Bis årsmöte i mars 2004 hade ett 30-tal medlemmar mött upp.

Vi har under året genomfört tre studiecirklar med totalt 174 studietimmar. Idrottsmuseet har

varit öppet tisdagar kl 16-19 under jan-april och sept-dec. Antalet besökare i museet under året varit 640 st. Museernas dag har genomförts i samarbete med övriga museer i Borås kommun. Under året har BIS svarat för 31 kulturaktiviteter. Styrelseledamöter, medlemmar och personal har deltagit i konferenser, utbildning och resor för utveckling av samverkansformer samt för skapande av idrottsmuseer och sällskap. Aktiviteterna har skett i samverkan mellan de Idrottshistoriska Sällskapen i Västergötland och SISU Västergötland.

Antalet medlemmar var vid årets slut 714 st. Av dessa var 602 enskilda personer, 89 föreningar, 18 företag samt 5

Bemanningen på kansliet har under året varit : arbetsledare på heltid, bitr. arbetsledare och insamlingsledare på deltid samt sex heltidsarbetande, som är anställda med aktivitetsgaranti. Som BIS egen datakonsult har vi haft Steve Gustavsson Sällskapet har under 2004 haft följande styrelse: ordf. Olof Toftby, v ordf. Ulla Stålheim, sekr. Leif Svensson, Rolf Carlsson samt ledamöterna Teddy Lundh, Lars Bogsjö och Steve Gustavsson. Suppleanter har varit Arne Minell

Adjungerade ledamöter har varit Karl Karlsson, Lars Johansson, Kjell Jansson och Tommy Olsson

## Bjärke Idrottshistoriska Sällskap

Årsmöte med sedvanliga val hölls i Fotoklubbens lokaler, där tillfälle gavs att se bilder från orten. Sven Liljeqvist visade film från Lions marknad 1971 i Sollebrunn och berättade om gamla bilmärken från svunnen tid.

Bjärke IHS har haft deltagare med på WIS årsmöte i Borås och vid utbildningskonferensen i Mariestad samt då Essunga IHS

ordnade med en mycket uppskattad bussresa till fotbollsderbyt i Göteborg. Sällskapet har under haft 34 medlemmar och styrelsen har bestått av ordf. Herbert Andersson, v ordf. Gunnar Johnsson, sekr Helge Gustavsson och kassör vakant.

## Essunga Idrottshistoriska Sällskap

Årsmötet hölls i Räddningsstationen Nossebro med 20 deltagare. Årsmötesdeltagarna fick visning och redogörelse hur arbetet tillgår vid utryckning på räddningsstationen. Efter förhandlingarna visades filmen

Under året har vi fått flera nya medlemmar och har nu 45 st. Vid WIS stämma i Borås deltog tre medlemmar och vid höstkongressen i Mariestad deltog två medlemmar. Bussresa ordnades till fotbollsmatchen på Ullevi mellan Göteborg och Örgryte. Det var en härlig kväll med 30 deltagare. Uno Löfman ordnade resan och fika.

Curt Magnusson har fortsatt med sin dokumentation och räknar med att fa den färdig under 2005. Styrelsen har under året varit : ordf. Kent Larsson, v ordf. Yngve Andersson, kassör Uno Löfman, sekr Lennart Carlsson samt Sören Jonsson, Kurt Johansson och Albert Johansson.

## Falbygdens Idrottshistoriska Sällskap

Årsmötet hölls den 30 mars då 20-talet medlemmar mötte upp. Efter mötesförhandlingarna gjordes en genomgång av verksamhetsplanen med en fortsatt dokumentation av 1900-talets sport och idrott på Falbygden och Falköpings stad med prioritering på nedlagda klubbar. Kvällen avslutades med kaffe på Sportcaféet och minnen berättades.

Arbetsutskottet har haft arbetsmöten varje tisdag kl 16-18, då även museet varit öppet för allmänheten. 2003 utgick inbjudan till föreningar som är medlemmar att lägga styrelsemöten på museet. Under 2004 har följande haft styrelsemöten på museet: IK Wilske, IK Borgunda, Falköpings SS, Åsarps IF och Falköpings Skyttegille. Sällskapet har 105 medlemmar och 31 föreningsmedlemmar. Sällskapet har under 2004 haft följande styrelse: ordf. Holger Lindberg, v ordf. Bengt Setterberg, sekr. Evert Carlsson, kassör Anders Wetterskog och ledamöter Mats Roslund, Arthur Johansson, Sven Axelsson, Harry Thil och Arne Karlsson.

## Västgötaidrottens GULDKLUBB

Medlemskap i Guldklubben beviljas idrottsledare inom Västergötland, som för sin ledargärning tilldelats idrottsrörelsens högsta utmärkelse: Riksidrottsförbundets förtjänsttecken i guld. RF har sedan starten år 1903 tilldelat 207 västgötaledare detta förtjänsttecken.

Årsmötet i Borås omvalde den styrelse, som valdes vid bildandemötet 2003. Valda blev ordf. Olof Toftby Borås, v ordf. Sixten Borgvall Herrljunga, kassör Conny Larsson Vårgårda, sekr. Solveig Sundqvist Skövde och ledamot Alan Scott Lundsbrunn. Till suppleanter valdes Curt-Olof Dalén Brämhult och Peter Turin Falköping. Revisorer blev Bo-Lennart Jonasson Borås och Sven-Göran Bröske Ulricehamn.

De vid bildandemötet antagna stadgarna för Guldklubben, som är en ideell förening, bibehölls. Klubbens ändamål är att aktivt verka för att stärka och utveckla kamratskap och gemenskap i idrottens anda samt på olika sätt verka för att främja och stödja en fortsatt positiv utveckling av västgötaidrotten. Medlemskap kan även beviljas idrottsutövare i Västergötland, som erövrat internationellt mästerskap vid olympiska spel, världsmästerskap och europamästerskap. Västgötaidrottens Guldklubb har under

året ansökt och beviljats inträde i Westgöta Idrottshistoriska Sällskap och därigenom fr medlemmarna tidningen Westgötarnas Idrottshistoria.

### **Herrlj unga Idrottshistoriska Sällskap**

Under det gångna året, som är föreningens fjärde som egen förening, har verksamheten varit något lugnare för att samla kraft efter det intensiva arbetet vi hade med firandet av RF 100 år under 2003. Vid WIS årsmöte i Borås deltog vi med tre representanter, där vår ordf. Rolf Melin överlämnade en videofilm över vårt firande av RF 100 år i Herrljunga. Sällskapet har deltagit vid utbildningskonferensen i Mariestad angående olika verksamheter inom WIS:

Under hösten beslutade vi att starta ett projekt: "Att visualisera kommunens idrottsföreningars anläggningar och verksamhet" under 2005. Vi har under 2004 haft följande styrelse: ordf. Rolf Melin, sekr Sixten Borgvall, kassör Torsten Ranweg samt JanErik Johansson, Robert Karlsson och Harry Nilsson.

### **Karlborgs Idrottshistoriska Sällskap**

Årsmötet hålls den 23 mars med en inledning i form av en tyst minut för bortgångne Ulf Brandqvist. Ulf var landslagsman på 200 meter och han tangerade även distriktsrekordet på 100 meter. Parentationen gällde även medlemmen Gösta Lundqvist, som avlidit under föregående år. Vi har med glädje noterat att vårt sällskap erhållit 3.000 kr för uppskattat arbete av WIS. Samtidigt var det glädjande att medlem nr 2000 blev Karl Hagdahi från vårt sällskap. Möten har hållits ett flertal gånger under året. Samtal med äldre f.d. idrottsmän och bandinspelningar har gjorts samt värdefulla foton och urklipp mm. har tagits tillvara. Vi har även sammanställt ett kompendium om två äldre intressanta föreningar. På WIS utbildningskonferens i Mariestad deltog två medlemmar.

Vi planerar för hemvändardagar den 21-22 maj i Hembygdsföreningens regi. Arbetet för detta har påbörjats för att på ett positivt sätt presentera sällskapet och skapa intresse för detta. Styrelsen har under 2004 bestått av: ordf. Rolf Svensson, sekr Josef Bader och kassör Göte Ivarsson

### **Lidköpings Idrottshistoriska Sällskap**

Året har präglats av att utveckla vårt museum genom dokumentation av följande sporter och tema utställningar: jan-april boxning; sommaren gymnastik - då besökarna fick se på en fotoutställning av gamla idrottsbilder; från oktober månad pågår utställningen av Lidköpings bowlinghistoria. För 2005 under veckorna 8 och 9 kommer sju konstnärer från Skaraborg att delge sin syn på idrott genom ord och bild. Medlemsantalet under 2004 har varit 128 enskilda och 44 föreningar. Styrelsen har bestått av: ordf. Folke Brink, v ordf. Lennart Birgersson, sekr. Leif Malmgren, kassör Ingemar Bertilsson samt Rune Bringsved, Tore Landqvist och Lars Apell. Suppleanter har varit Harald Falk, Bengt Bengtsson och Gunnar Olausson.

### **Marks Idrottshistoriska Sällskap**

Vårt årsmöte hölls i klubblokalen i Rydalsmuseet den 9 mars. Där avtackades Erik Gustavsson, som varit med i MIS sedan starten 1993. Friidrottaren och maratonlöparen Lars Andervang, Fritsla berättade idrottsminnen.

Vår utställning "Idrott förr och nu" i Rydalsmuseet, som startade 5 oktober 2002, förändrades till viss del genom komplettering med: "ANNORLUNDA PRISER". Denna utställning invigdes den 28 mars av Marita Skogum. Utställningen bestod av: 1) Skenemedaljen under 40-talet 2) Kinna köpmäns hederspris under 70-80 talen 3) delar av Bernt Friléns prissamling 4)

Kinnaströms Sportklubbens aktivitetspris: Finnskogarn under 49 år.

En söndag i september anordnade MIS "Klippbokens dag" i Rydalsmuseets lokaler. 18 personer och föreningar förevisade ett 90-tal klippböcker, så tiden var alltför knapp så att de 25-tal besökarna endast hann "skumma" igenom en del av böckerna. Jan Hansson, sportchef på Borås Tidning, höll ett intressant kåseri om sina upplevelser som journalist. 2004 års tematräff hölls 20 oktober i Sätilla under temat: "Idrott i Sätilla förr och nu". Här delgav oss företrädare för olika idrotter i Sätilla sina idrottsminnen Medlemsantalet var vid årets slut: enskilda 93 st. föreningar 46 st, vilket sammanlagt blir 146 medlemmar. Styrelsen har bestått av: ordf. Britt-Marie Knutsson, v ordf. Sven-Olof Andersson, kassör Ingvar Nordin, sekr. Eivor Lövgren samt Rolf Börjesson, Wiggo Svensson, Lennart Norrman och Jan-Eje Klintmyr.

### **Mullsjö Idrottshistoriska Sällskap är under bildande**

### **Skara Idrottshistoriska Förening**

Friidrotten blev "årets idrott" och föreningen delade ut två stipendier till lovande ungdomar (en flicka och en pojke) i Istrums SK i samband med klubbens friidrottssektions årsfest. Från och med 2004 delas stipendierna ut till minne av, under året bortgångne styrelseledamoten Axel Sunden, som var en profil inom föreningens verksamhetsområde. Axel lade ned ett stort arbete för Skaran idrottshistoria under många år. Glasmontrar har satts upp i Skara Idrottshall, där en idrott i taget skall profileras. Först ut blev tyngdlyftningen representerat av Skara Atletklubb.

Årsmötet gästades av förre världsmästaren i militär femkamp Stig-Erik Lekberg, som bl.a. visade film från världsmästerskapen i Rio (1960?), där han själv var en av deltagarna. Stig-Erik berättade inlevelsefullt och humoristiskt från sin mycket framgångsrika karriär. Genom insändare i vår tidning försöker vi också sprida kunskap om dels vår förening och dels Skaran idrottshistoria. Skövde Idrottshistoriska Sällskap önskade inte lämna in någon årsrapport

### **Tibro Idrottshistoriska Sällskap**

Vid årsmötet i april månad valdes Ingemar Karlsson till ny ordförande för sällskapet och styrelsen har i övrigt bestått av sekr. Gösta Wahll, kassör Bengt Jalmelin samt Christer Carnegren, Ingvar Andersson och Bengt Lundberg. Årsmötet hölls i den nyrenoverade Rankåstugan och efter mötet gav Tibro AIK:s OK-representant Ragnar Olsson en historik över stugans tillkomst och framför allt över den renovering och tillbyggnad som skett. Vårträffen förlades nu åter till Tibro Motorstadion. Vi fick där se motocrossgymnasiets elever under träning på den ombyggda banan samt vid en kopp kaffe efteråt prata med såväl ledare som förare. Hösträffen gick till Billinge hus och Skövde Idrottshistorikas fina museum, en utflykt som blev mycket uppskattad. Vid båda träffarna var det ett 30-tal deltagare.

Under året har Tibro Sporthall firat sitt 30-års jubileum och i anslutning till detta har vi iordningställt en liten hörna i hallens entré. Denna skall i fortsättningen användas till små tema utställningar och nu första gången var det föreningar som har verksamhet i hallen som uppmärksammades. Hörnan invigdes i samband med en träff med föreningar, kommunens representanter samt en del inbjudna gäster - sammanlagt ett 25-tal personer.

Vi har också haft representanter på WIS årsmöte i Borås samt utbildningskonferensen i Mariestad. Vi har också medverkat med artiklar till Westgötarnas Idrottshistoria, som kom ut i



december. Styrelsen har under året haft elva sammankomster och vi har fortsatt vår studiecirkel, där vi dokumenterat Tibroidrottens historia. Tyvärr fick vi ett sorgebud, då en av våra styrelsemedlemmar Ingvar Andersson gick bort. Han var under 1950-talet brottare och ingick i Tibro Brottarklubb, som sedan åtskilliga år har upphört. Ingvar tillhörde vår styrelse sedan 2001.

### **Tidahoims Idrottshistoriska Förening**

Vi kan för 2004 återigen se tillbaka på en verklig aktiv verksamhet. Den nya lokalen blir säkert en stor tillgång, när den blir färdig. Modellgruppen jobbar med stor vilja och kunskap. Filmgruppen har kommit en bit på vägen att visa en film om "Idrotten i vår kommun". Vi har haft ett antal stora grupper, som kommit för att studera vår verksamhet och museum från bl.a. Göteborg och Mullsjö. Ekedalens SK anordnade en s.k. Rättvisemärkt dag med flera kända TV-folk.

Vi besökte under hösten fotbollsutställningen i Degerfors med ett 20-tal deltagare. Det var trevligt. Vår julfest blev som vanligt uppskattad. Vi har kommit långt med montern om Lisbeth Göthberg - världsdomaren i modern gymnastik med tre olympiader. Medlemsantalet är konstant och vi har höjt medlemsavgiften till 100 kr. Årsmötet blir i år den 3 mars och då medverkar den välkände Torbjörn Nilsson. Styrelsen har under året varit: ordf. Brynolf Antonsson, v ordf. Gösta Cronholm, sekr. Stig Tidkvist, kassör Ejje Holm samt Rune Andersson, Per Tillander och Roy Steen. Suppleanter har varit Torsten Steiner och Evert Ödvall

### **Vadsbo Idrottshistoriska Sällskap**

Året som just lagts till handlingarna, blev det år vi Vadsbo Idrottshistoriska Sällskap hoppats på. Vi blev större omfångsmässigt, såväl vad gäller insamlade historiska föremål som medlemsmässigt. Vi har oförtrutet fortsatt insamlandet av Svenska Mästare. Vi har nu ca 80 bilder på våra framstående idrottsmän och kvinnor. Intresset för vår samling har rönt stort intresse. Inte bara på Karlsholme, där utställningen funnits en längre tid utan också av boende i Töreboda-området. Under en månad fanns nämligen utställningen på biblioteket i Töreboda. I sedvanlig ordning har vi hållit månadsmöten. Vi har haft idrottskafé bland annat i Otterbäcken med "våra" bandyklubbar. Vi har också under året knutit kontakt med gymnasieskolan, där det bl.a. studerats idrottshistoria. Representant från oss har besökt skolan och pratat för "varan".

Under det livaktiga år som gått har vi också hunnit med att representera, dels vid riksmötet i Karlstad dels vid WIS höstmöte i Mariestad, där vi var lokalarrangörer. Vi har besökt Lidköpings IHS och som avslutning på träffen åsågs Villas hemmamatch. Inför julhandeln höll vi också Öppet hus. Vi presenterade då våra Svenska mästare och gav alla besökare tillfälle att bese det material vi tagit hand om.

### **Vara Idrottshistoriska Sällskap**

Den 28 mars höll Vara IHS sitt första årsmöte i Torsvallens klubblokal, efter bildandet året innan. Gäst var f.d. landslagsmannen i handboll Curt Magnusson, som berättade festligt om sin långa idrottskarriär. Han är f.ö. den som debuterat i landslaget från lägsta division. Den 15 maj hade vi en träff med Håkantorps IS, vars representant berättade sin HIS-toria, bl.a. om att fyra förbundskaptener i fotboll gästade föreningen - t.ex. "Åby" Ericson.

Årets utflyktsmål var Vårgårda och dess cykelmuseum. Där guidades vi av Gösta "Fågglum" Pettersson himself - en fascinerande personlighet, ett dito museum och en mycket trevlig

kväll. Gösta hade f.ö. tidigare under sommaren besökt vårt museum - Källes Rekordmagasin - tillsammans med Vårgårda IHS. Som avslutning på året firade vi ett dubbeljubileum. Dels en träff med 70-åriga Skogslunds IF och på samma möte en genomgång av Varaslättnens Fotbollsallians 40-åriga tillvaro. Alliansen bildades enbart för att samla in pengar till en fond för spelarskador. Under åren har en halv miljon kronor delats ut. Till Alliansens 40-åriga ära ordnades även en utställning i Vara bibliotek, som pågick hela december. 1 januari 2005 flyttas utställningen till Nossebro bibliotek. Alliansen består av 16 föreningar i Vara-Essunga kommuner samt IK Gauthiod. Utställningen var ett samarrangemang mellan Vara-Alliansen, Vara IHS, Essunga IHS, Källes RekordMagasin och SISU.

Under året har följande styrelse verkat: ordf. Carl-Owe Johansson, sekr Sven-Olof Johansson, kassör Sven-Olof Kvarnemark samt Bruno Arvidsson, Jan Hermansson, Jacob Johansson, Bror Jonsson och Sten Yngve Wernebratt. Sällskapet representerades av två medlemmar på WIS årsmöte.

### **Wårgårda Idrottshistoriska Sällskap**

Under året har sällskapet haft 51 enskilda medlemmar och 10 föreningar. Årsmöte hölls den 18 februari i Vårgårda IK: s klubblokal på Tånga hed. I samband med årsmötet utsågs Per-Uno Hafström till hedersmedlem. Under året har man haft fem sammanträden varav två med den s.k. Fågglumgruppen. Under året har det sedan tidigare påbörjades arbetet med att samla ihop idrottspriser, idrottsmaterial mm fortsatt. Här har Ulf Johansson bidragit med ovärderlig hjälp genom sitt kunnande med dokumentation. Den 7 juni anordnades en resa till Källes Rekord-Magasin utanför Tråvad. Sju medlemmar deltog. I samband med Arkivens Dag den 13 november kunde besökarna bl.a. beskåda en utställning om fyra idrottskvinnor från Vårgårda: Anna-Lisa Adelsköld, Margit Sjögren, Inga-Maj Larsson och Aulikki Johansson. Dessutom förevisades Sällskapets samlingar i kommunhusets källare.

Då Westgöta Idrottshistoriska Sällskap höll årsmöte i Borås representerades vi av Leif Carlsson och Nils-Erik Andersson. Rikskonferensen i Karlstad bevisades av Roland Svensson. Vid utbildnings-konferensen i Mariestad representerades Wårgårda av Roland Svensson och Ulf Johansson.

### **Vänersborgs Idrottshistoriska Förening**

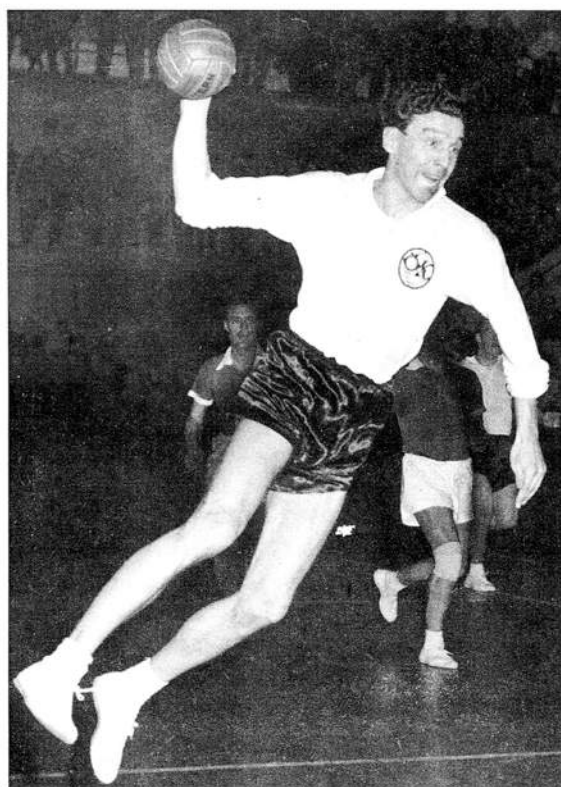
Museet har varit öppet tisdagar kl 16-19 under hela året. 24-25 april hölls Öppet hus med musei- och stadsvandringar i Vänersborg. Museerna besöktes av ca 100 personer och i stadsvandringarna deltog 80 personer sammanlagt under båda dagarna. Höstens idrottskafé anordnades den 13 oktober med temat "Brottning". Medverkade gjorde Rune "Skinskattebergarn" Jansson. Mötet bevisades av drygt 50 personer. Den 11 december anordnades den internationella vandringen "Grötlunken" av Trestads Vandrarförening. Efter den vandringen serverades gröt i Idrottsmuseet. Vid det traditionella midvinterblotet och "Bältesspannarträffen" den 14 december utsågs Roy Johansson till årets Bältesspannare.

Museerna har under året utökat sina samlingar genom flera donationer. Arbetet med katalogisering av föremålen har framskridit och idag finns ca 2 400 föremål katalogiserade i Västgötadelen och ca 4 850 i Vänersborgsdelen av museet. Under året har en studiecirkel bedrivits i fotodokumentation. Ett stort antal grupper har under året varit på besök i museerna bl.a. idrottshistoriker från Kristinehamn, Mariestad och Alingsås. Det sammanlagda antalet besökare under året har varit ca 2 000 st.

## Per-Olof "Peo" Larsson

Alingsås har fostrat många duktiga spelare i bandy, fotboll och handboll genom åren. Av den äldre generationen alingsåsare är det många som anser att Per-Olof "Peo" Larsson varit den störste talangen och artisten av dem alla. Han var t ex allsvensk i både handboll och fotboll i Örebro SK (samma dag dessutom vid ett tillfälle!), han gjorde 17 A-landskamper i innehandboll och en i utehandboll, och han var med och vann handbollsallsvenskan fyra gånger. År 1954 blev han världsmästare i inomhushandboll när Sverige i finalen i Göteborg besegrade Tyskland med 17-14. I utehandboll blev det en silvermedalj i Schweiz 1952. Den gången finalvann Tyskland över Sverige med 19-8. I fotboll spelade han drygt två säsonger i Allsvenskan för Örebro SK, och han fick göra en A-landskamp (mot Island i Reykjavik 1951, förlust 3-4). "Peo" och Lennart Wallin (IFK Göteborg och IK Tord, Jönköping) är för övrigt de enda i Sverige som spelat A-landskamper i både fotboll och handboll. I tennis hemförde "Peo" några DM-tecken (både i Västergötland och Närke), och i unga år tränade han flitigt med blivande världsstjärnan Lennart Bergelin.

Per-Olof Larsson föddes i Lundby församling på Hisingen i Göteborg 30/11 1924 (han har således nyss fyllt 80 år).

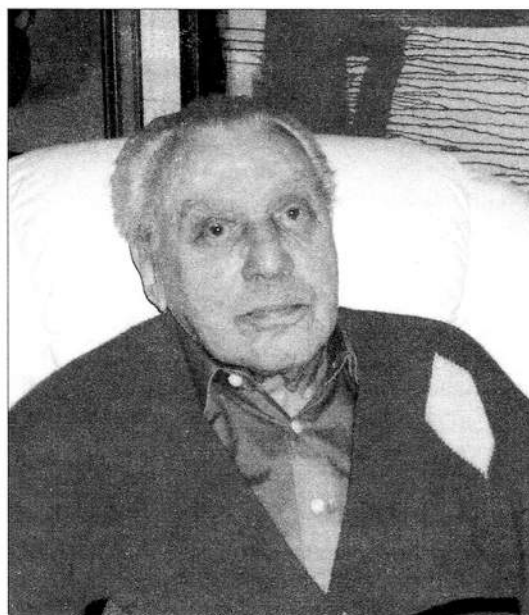


Per-Olof "Peo" Larsson "målar" för Örebro SK i handbollsallsvenskan.

Föräldrarna flyttade till Alingsås när "Peo" var ett par år så det var i "potatisstaden" han fick sin idrottsliga fostran. Tennis blev den första sporten, och det var ju inte så konstigt med en halvåret yngre kompis vid namn Lennart Bergelin. "Under sommarloven spelade vi på banorna i Plantaget och Nohaga från tidig morgon tills uthyrningen började på eftermiddagen" minns "Peo". "Vi tränade ambitiöst men spelade inga matcher mot varandra, för ingen av oss ville förlora." Bandy spelade "Peo" i div III, och i ishockey utsågs han ett år till bäste junior i Västergötland. Då fick han resa till Stockholm och spela en match på Stadion med "Svenne-Berka" Bergqvist som ledare.

Handboll, där "Peo" blev mest framgångsrik, började han spela i skolan 1940. "Min första klubb var KFUM, och efter ett år gick jag över till Sörhaga IK. Där spelade jag i div II som högst. Jag jobbade på Suchard (välkänd chokladfabrik i Alingsås som lades ner 1953) och vi hade under flera år på 40-talet ett riktigt bra korplag. I början av 1949 hade vi inbjudits att spela mot SJs Centralverkstäder i Örebro, och det var då jag blev upptäckt. I Örebro-lagets mål stod Göte Edgren som också vaktade buren för allsvenska Örebro SK. Jag lyckades sätta sex-sju bollar bakom honom, och efteråt frågade han om jag kunde tänka mig att komma upp och spela för ÖSK" berättar "Peo". "Jag provspelade i Örebro B-lag och erbjöds ett arbete på konfektionsföretaget Albin Rapp. Under åren 1949-1953 fick jag vara med och vinna allsvenskt guld 1951. Jag togs ut till Pressens lag mot Landslaget 6/1 1950, och jag debuterade i A-landslaget mot Finland hemma i Örebro 19/2 1950. Sverige vann med 18-7 och jag gjorde 3 mål" minns "Peo".

I fotboll var "Peo" en teknisk och målfarlig center i Holmalunds IF, som under flera år hade en välspelade och vida fruktad anfallskvintett där även Rune Jingård (se



Per-Olof "Peo" Larsson

särskild artikel) ingick. "När jag flyttade till Örebro våren 1949 började jag också träna fotboll med allsvenska ÖSK, och efter några träningar fick jag debutera borta mot Elfsborg. Jag spelade ytterligare sju allsvenska matcher den våren, men vi ramlade ur, vann div II året efter och var tillbaka i Allsvenskan 1950/1951" säger "Peo". "I ÖSK spelade jag fotboll till sommaren 1952. Då blev jag uttagen till ett träningsläger inför utomhus-VM i handboll och lade fotbollsskorna på hyllan. Jag började sedan jobba på Melka i Göteborg 1/8 1953 och nu blev det handboll i IK Heim i två säsonger. Jag var med och vann VM i januari 1954, och sedan vann IK Heim allsvenskt guld våren 1955. Genom jobbet på Melka blev det samma år flyttning till Karlskoga, och jag började pendla till handbollsspel i Örebro SK fram till 1961. Vi vann Allsvenskan både 1956 och 1957. I Karlskoga träffade jag Monica och vi gifte oss 1958. Jobbet på Melka förde mig vidare till Växjö och där avslutade jag med div. II-handboll i Växjö BK 1961-1963."

Åren 1963-1971 reste "Peo" på Norrland för Melka och bodde i Sundsvall. Sedan gick flyttlasset tillbaka till Göteborg, där "Peo" fortsatte jobba på Melka fram till pensioneringen 1989. "Peo" och Monica bor kvar i Göteborg och "Peo" är numera medlem i Idrottshistoriska Sällskapet i barndomsstaden Alingsås.

Berndt Jivesten



## Börje Eklundh - "Mr Tennis" i Alingsås

Tennis har länge varit en populär sport i Alingsås, och Alingsås Tennisklubb - som bildades 1919 - är en av de äldsta idrottsföreningarna i staden. Tennisbanan, en grusbana i Plantaget, var i bruk under hela 1920-talet innan man i början av 1930-talet byggde en ny bana i Nollhaga. Bredvid denna anlades efter några år ytterligare en bana. Den första tennishallen för inomhusspel tillkom på privat initiativ och invigdes 8 febr 1936. Den mest kände av stadens tennisspelare genom tiderna är förstås Lennart Bergelin. Han föddes i Alingsås 10 juni 1925, och intresset för tennis hade han möjligen ärvt från fadern Sven, som var en duktig spelare. Lennart visade sig tidigt vara en talang utöver det vanliga, och i 15-årsåldern gick han över till göteborgsklubben GLTK för att få bättre träning och matchning. Resten vet väl de flesta av oss?

En annan alingsåsare, som sett till att placera Alingsås på tenniskartan, är Börje Eklundh. Han föddes i Bollnäs 30 juni 1918. Efter några år flyttade familjen till Sunne och därefter till Munkfors, innan man 1929 bosatte sig i Alingsås, där pappan var konditor. Börje visade goda anlag med små bollar och blev 1934, som 16-åring, alingsåsmästare i bordtennis (eller ping-pong som det då kallades). Efter hand blev det tennisen som tog över allt mer, särskilt efter tennishallens invigning 1936, och svensk juniormästare blev Börje 1938. Samma år hemförde han A-klassen vid Båstads-spelen, och i friidrott vann Börje junior-DM på 100 m.

År 1939 var det dags att göra rekryten. "Jag placerades i Stockholm och såg fram mot fina möjligheter till tennisträning.

Det blev tyvärr inte långvarigt, för redan efter en månad fick jag förflyttning till Karlsborg. Där var chanserna att träna tennis små, så jag började med friidrott i stället. Vi åkte ut till Skackans idrottsplats flera gånger i veckan" minns Börje. "Bäst lyckades jag på 100 m, som jag sprang på 10,9 och i längd nådde jag 6,92. Hemma i Alingsås tävlade jag för KFUM och senare för Alingsås IF."

När kriget var slut blev det dags att tänka på den civila karriären. Börje fick anställning som försäljare på Agenturcentralen i Borås och reste med tåg över hela Sverige. "Jag sålde tillbehör till tekoindustrin och hade 216 övernattningar det året, 1946" berättar Börje, som året därpå startade ett eget konfektionsföretag, som han ännu driver tillsammans med hustrun Barbro. Inte oväntat träffades de två genom tennisen, vid en turnering i Ystad sommaren 1949. Bröllopet stod 1952. Att 1949 var ett lyckosamt år för Börje förstår man av att han det året även tilldelades Alingsås Tidnings plakett för bästa idrottsprestation i staden. Arbetet med det egna företaget begränsade dock möjligheterna till hårdatsning på tennis så Barbro - som också var duktig tennisspelare - och Börje fick nöja sig med att mest spela på klubb-



Börje Eklundh vid en del av sin prissamling

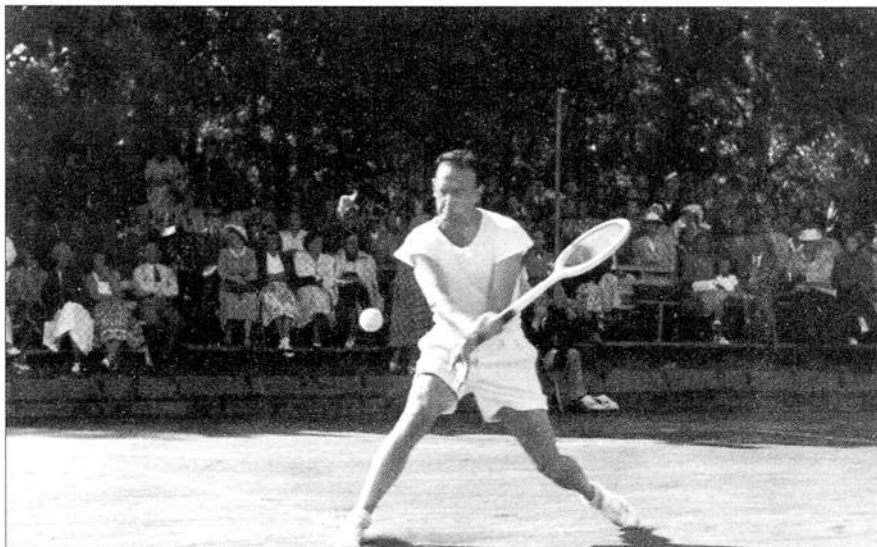
och distriktsnivå.

"Mer satsning på tennis blev det först när jag uppnått åldern för spel i veteranklasserna på 1960- och 1970-talet" berättar Börje. "Det var Jack Kotschack, på sin tid känd som grundare av piratstationen Radio Nord, som tog initiativet till veteranturneringarna. Tillsammans med Torsten Johansson blev jag 1966 europamästare i dubbel, och min största framgång kom 1973 då jag vann EM-singeln för H55 i tyska Baden-Baden" fortsätter Börje. Utöver EM-titlarna har Börje spelat hem 23 SM-tecken för veteraner och 121 DM-guld (junior-, senior-, dubbel- och mixed-DM). Plus ett antal silver- och bronsmedaljer.

Hustru Barbro har fyllt på Börjes imponerande prisamling med bl a 3 SM för veteraner och ett 20-tal DM-tecken. Hon har också tillsammans med Britta Johansson sett till att Alingsås TK blivit bästa västsvenska lag i damernas div 1-serie. Fortfarande - sedan mer än 45 år - spelar Barbro och Britta tennis tre gånger i veckan!

På torsdagsförmiddagarna är Börje Eklundh sedan många år en flitig gäst på Idrottscaféet i AIF:s klubbstuga vid Mjörnvallen. Det är väl bara ett par årliga inköpsresor ner i Europa tillsammans med hustrun Barbro eller försäljningsresor till en del gamla kunder i Sverige som gör att hans stol någon gång kan stå tom. Mångårig medlem i Alingsås Idrottshistoriska Sällskap är Börje givetvis också.

Berndt Jivesten



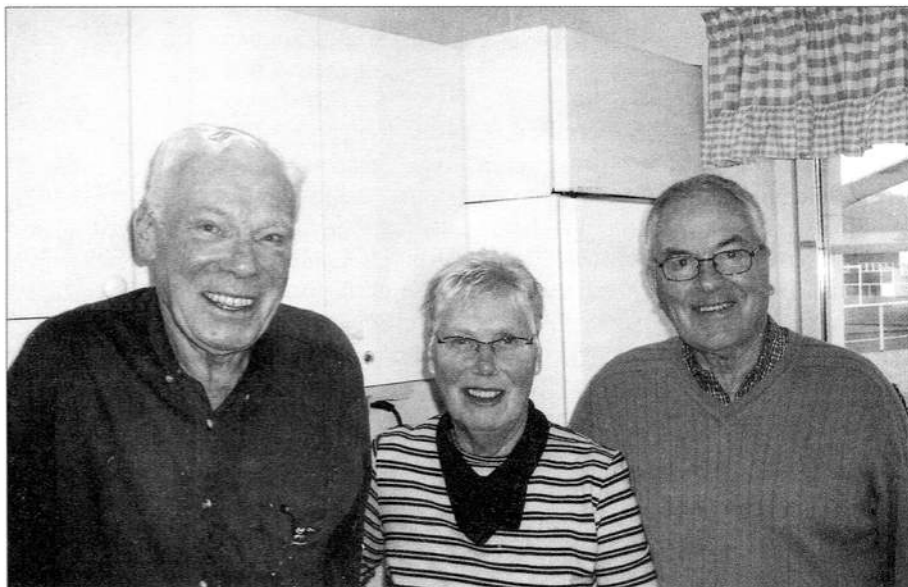
Här vinner Börje Eklundh, Alingsås TK, en sommarturnering i Borgholm 1949.

## Idrottscaféet i Alingsås

Idrottscaféet i Alingsås startade 27 oktober 1994 och kunde alltså fira 10-årsjubileum för några månader sedan. Detta skedde med viss "pompa och ståt" under medverkan av en mässingsoktett ur Musikkåren Kamraterna (som har ännu fler år på nacken: man firade 100-årig tillvaro 2003!).

En av initiativtagarna till Idrottscaféet, Anders Tell, berättar: "Idén fick jag från liknande träffar hos Majorna och på Gamla Ullevi i Göteborg. Alingsås IF hade fått färdig sin nya klubbstuga vid Mjörnvallen, och på sensommaren 1994 var vi några gamla AIF-are som började diskutera om det fanns underlag bland stan's daglediga idrottsintresserade för att en gång i veckan träffas över en kopp kaffe. Det var Evert Emanuelsson, Ingvar Ingebäck, Agne Schagerlind och jag som tyckte att vi skulle försöka. Vi annonserade i lokaltidningen, och första gången kom ett 20-tal personer. Vi fortsatte ytterligare åtta gånger under hösten med 15-25 deltagare varje gång."

Anders Tell fortsätter: "Från januari 1995 har vi närvaroböcker från varje träff och antalet deltagare har hela tiden ökat. När vi avslutade hösten 2004 med det numera traditionella besöket av Alingsås Lucia var det den 371:a sammankomsten, och vi var ca 85 deltagare! Vid närmare 130 träffar har vi haft någon form av program, det har rört sig om bl a olika idrottsmän, fotbollstränare, sportjournalister, underhållare och andra kulturpersonligheter. Vid ett 40-tal tillfällen under åren har vi gjort resor runt om i Västsverige till museer, företag och idrottsanläggningar, bl a har



"Kökspersonalen" fr. v. Anders Tell, Berit och Evert Emanuelsson.

vi besökt Scandinavium, Gamla och Nya Ullevi, Gais-gården, Kamratgården och Öis-gården, idrottshistoriska museerna i Vänersborg, Göteborg och Borås samt Landvetter flygplats, Falcon, Ringhals och Volvo m fl". Idrottscaféet gör ett månads långt uppehåll över jul och nyår, och "sommarlov" har vi från början av juni till slutet av augusti.

Utän ett fantastiskt arbete av "kökspersonalen" Berit och Evert Emanuelsson och Anders Tell hade Idrottscaféet naturligtvis inte funnits kvar idag. De tre har bakat kakor och kommit till Mjörnvallen tidigt varje torsdagsmorgon för att göra i ordning smörgåsar och kaffe till ett växande antal pratglada gubbar, de flesta med bakgrund i stadens olika idrottsföreningar. Stämningen är alltid

hög, liksom ljudnivån. Att vi bland avundsjuka alingsåsare (som inte är med i gemenskapen) kallas "Gubb-dagis" och liknande bjuder vi så gärna på. Många glada skratt har hörts när Anders Tell på sitt oefterhärmliga sätt presenterat "nyförvärv" genom åren. Den nye har minsann inte fått vara finkänslig av sig när hans "meriter" analyserats av Anders! Bland Idrottscaféets trognaste deltagare sedan många år kan nämnas ett antal herrar som fyllt de åttio: Bertil Andersson (fyllde 90 i fjol), Ingemar Davidsson, Börje Eklundh, Bjarne Eriksson, Olle Gustafsson, Rune Jingård, Rune Johansson, Sven-Olof Larson, Ruben Malmhav (blir 90 i år), Stefan Marklund, Ingemar Pettersson, Rune Schagerlind, Henry Sjögren och Ivar Svensson.

Vi i Alingsås Idrottshistoriska Sällskap saluterar Idrottscaféet för de första tio åren, och trion bakom det hela ska veta att deras arbete verkligen värdesätts av oss alla. Vi i Alingsås IHS noterar också med glädje att nästan hälften av deltagarna även är medlemmar hos oss (och fler hoppas vi bli).

Berndt Jivesten

***Ta dig samman och  
gör något onyttigt!***



Några av många besökare på Idrottscaféet. Fr. v. Lennart Svensson, Ingvar Ingebäck, Lennart Johansson, Bo Gustavsson och Ruben Malmhav.



## Idrottsnostalgi i Alingsås

Under några månader har alingsåsarna nu tillfälle att se en riktig Kabompokal "på hemmaplan". Genom tillmötesgående från Westgöta Idrottshistoriska Sällskap har Alingsås Idrottshistoriska nämligen fått låna ett par prissamlingar från museet i Vänersborg. Det gäller dels en del av den nu 83-årige bågskyttevärldsmästaren Stellan Anderssons priser och dels boxaren Tage Pagårds prissamling, där en Kabom-pokal från 1943 ingår.

Sparbanken Alingsås, som generöst stöder olika verksamheter inom sin region, har ställt både monter och monterplats till förfogande. Invigningen förrättades den 1 dec 2004 av Olle Andersson, förvaltningschef vid Kultur & Fritid i Alingsås, inför ett 30-tal närvarande.

Särskilt glädjande för oss i Alingsås Idrottshistoriska var att inte enbart Stellan Andersson (med hustrun Dagny) och Tage Pagårds son Jan Kempe var närvarande utan även representanter för företaget bakom Kabom-pokalen. Denna pokal instiftades 1928 av direktör Oscar Molander vid Konfektions AB Oscar

Molander (Kabom) i Alingsås, och på plats i Sparbanken fanns vid invigningen 91-åriga Nimma Molander, maka till framlidne disponent Carl Axel Molander (son till grundaren Oscar Molander), och dottern Carin Molander Dernje, som sedan mer än 40 år är bosatt i Köpenhamn. Kabom-pokalen utdelades i 115 exemplar under åren 1928-1963 för bästa svenska prestation i vissa landskamper och internationella tävlingar. Både förste och siste vinnaren av Kabom-pokalen var för övrigt boråsare, 1928 brottaren Torsten Bergström, Borås AK, och 1963 simmaren Mats Svensson, IF Elfsborg.

Tage Pagård, som fick pokalen vid en landskamp i boxning mot Danmark 1943, omkom tragiskt i en arbetsolycka 1954, knappt 30 år gammal. Tage vann tre senior-SM och deltog i 10 landskamper. Han blev 1945 "Stor Grabb nr 38" i



Jan Kempe och Stellan Andersson framför prismontern i Sparbanken Alingsås

boxning. Tages son Jan Kempe har tagit vara på arvsanlagen: han vann för några månader sedan SM-brons i bodybuilding.

Stellan Andersson porträtteras i en annan artikel i tidningen.

När Stellans och Tages priser återlämnas till museet i Vänersborg på västkanten kommer Alingsås Idrottshistoriska Sällskap att fylla montern med prissamlingar från andra framgångsrika alingsåsiddrottare.

Berndt Jivesten

## Alingsås Segelsällskap

Alingsås Segelsällskap, ett av landets äldsta ännu verksamma segelsällskap, grundades i juli månad 1878. ASS är det näst äldsta insjösegelsällskapet och det femte äldsta segelsällskapet i landet som har en obruten historia.

Vårt hemmafärdsvatten är sjön Mjörn som med 55 kvadratkilometers vattenyta och med drygt 60 öar och skär utgör en liten insjöarkipelag. Två öar, Pellholmen och Norseeskären, är i sällskapets ägo. Här finns brygga och stugor och de är ofta mål för medlemmarnas seglatser.

Det kappseglas flera gånger under säsongen ibland även med båtar från andra vatten. Här har sålunda anordnats



NM för Laser och 1992 hade ASS äran att få arrangera SM för A22or. Skärgårdskryssaren har länge varit en omhuldad båttyp inom ASS. Sällskapets seglare har med framgång deltagit i och vunnit SM för A22 skärgårdskryssare vid flera tillfällen. ASS-seglare är duktiga

även i andra båttyper och har vunnit både SM och NM i landets största kölbåtsklass, IF-båten. Jolleseglarna avslutar kappseglingarna på Mjörn i oktober med att arrangera "höstfinal", en öppen regatta för jolleseglare från västsverige.

Detta är en mycket kort berättelse från ASS 127-åriga historia. För den intresserade läsaren som vill veta mera om ASS kan vi varmt rekommendera vår rikligt illustrerade jubileumsbok från 125årsjubileet. Det finns ett antal böcker kvar som nu realiseras för 100 kr /st.+porto.

Karl Strecker



NM för Laser

### ASS JUBILEUMSBOK



Boken är inbunden och omfattar 328 sidor.

**Pris 100:-**

inkl moms

Boken säljs genom ASS:s representanter

Leif Svensson

ASS kassör

Tel 0322-128 12

Karl Strecker

Historiegruppen

Tel 0322-162 32

Alingsås Segelsällskap

# Stellan Andersson - Världsmästare

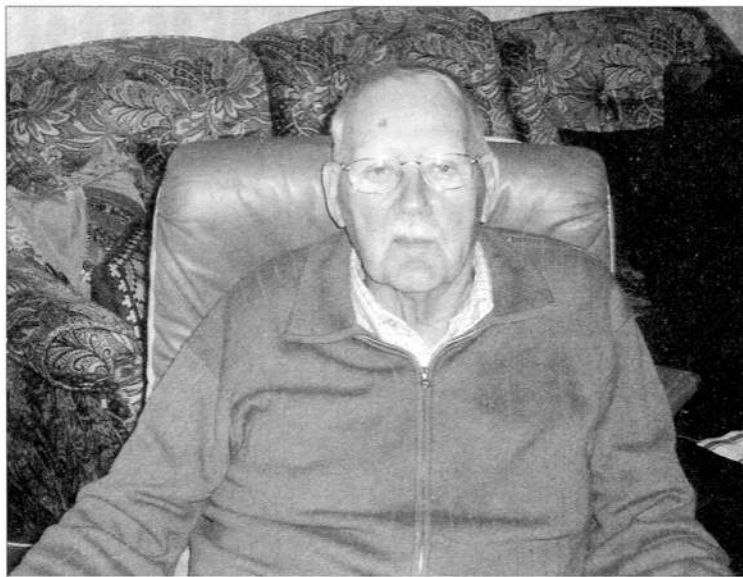
Stellan Andersson är född i Alingsås den 20 januari 1922. Som ung fuskade han i flera idrotter som handboll, bandy, friidrott och gevärsskytte.

En god vän, Rune Larsson, tyckte att Stellan skulle pröva på bågskytte. De åkte till Mölndal och lärde sig grunderna. Båda blev så intresserade att de 1948 bildade Alingsås Bågskytteklubb. 1952 deltog Stellan i en uttagningstävling i Örebro. Han vann uttagningen och besegrade bl.a den regerande världsmästaren Hans Deutgen.

Höjdpunkten i Stellans karriär kom vid VM i Bryssel samma år där han blev världsmästare både individuellt och i lag. Stellan stod i särklass och erövrade inte mindre än 10 guldmedaljer. Stellan berättar att han redan vid första avståndet var 100 poäng före tvåan, ett avstånd som han behöll hela tävlingen.

Stellan säger: "Att få åka utomlands och tävla för sitt land var sådant som man bara kunde drömma om på den tiden och att dessutom få kliva upp överst på prispallen och höra vår nationalsång och se den svenska flaggan gå i topp väckte känslor som man inte kan beskriva". Resan, med tåg, och hotellvistelsen i Bryssel bekostades av förbundet. Tävlingsdräkten och om man ville ha någon extra förplägnad fick deltagarna bekosta själva.

Jämfört med dagens toppidrott var det således ingen lyx men Stellan har dock bara glada minnen från vistelsen i Bryssel. Svenskarna stod högt i kurs, sannolikt för att våra kungahus hade släktrelationer. Att för första gången smaka starköl och



Stellan Andersson - Världsmästare i Bryssel 1952

Coca Cola upplevdes närmast som en sensation. Något som svenskarna inte var vana vid var pommes frites, som serverades till de flesta måltider. Det var nästan så att skinnet lossnade i halsen säger Stellan. De lyckades dock påverka kocken så att det serverades kokt potatis de två sista dagarna. Stellan berättar vidare att han fick en bra kontakt med en skytt från Tjeckoslovakien. Denne hade dock hela tiden en politruk vid sin sida. Tjecken ville överlämna en minnesgåva till Stellan och de bestämde sig för att gå till toaletten för att få vara ifred men övervakaren följde med även dit så gåvan kunde han inte överlämna.

Stellan togs inte emot av någon representant från Alingsås stad när han kom hem och man

kan ana en viss besvikelse. "Plötsligt stod han i dörren" säger hustru Dagny.

Stellan tilldelades 1950 Alingsås Tidnings AT-plakett för bästa idrottsprestation efter att ha vunnit alla tävlingar han deltog i det aktuella året.

Stellan deltog i ytterligare tre VM. Han erövrade SM-silver 1951 och 1958 och han svarade för en rad svenska rekord och världsrekord. Vid lag-SM i Göteborg 1953 tog Alingsås Bågskytteklubb guldmedaljen med trion Stellan Andersson, Karl Olausson och Thure Sandsten.

I dag lever Stellan och hans hustru Dagny pensionärliv och båda ser ut att vara i god vigör. Efter pensionen började Stellan med bowling och det ägnar han sig åt fortfarande. Sedan många år är Stellan medlem i Alingsås Idrottshistoriska Sällskap.

Rune Höglund



## Vision 2010

Alingsås är den trivsamma trästaden med en levande landsbygd.

Läget i regionen ger småstadens fördelar och storstadens möjligheter.

Kommunen satsar på kunskap och tillväxt i en unik miljö samt har 40 000 invånare år 2010.



**ALINGSÅS**  
Vision 2010



Stellan Andersson, Alingsås Bågskytteklubb



# Sörhaga IK, Alingsås



*Sörhaga IK:s handbollslag som vann div III (nuv. div II) 1948.*

*Stående fr v:  
Bengt Rydberg, Per-Olof Larsson, Rune Jingård, Pelle Melin, Yngve Brandt och Folke Lycke.*

*Knästående fr v:  
Viktor Hagberg, bitr. lagledare, Bengt Engdahl, Lars Engdahl, Bengt Andersson, Rune Nydén och lagledaren Arne Andersson.*

I början av 1930-talet bildades i stadsdelen Sörhaga i Alingsås en idrottsförening med namnet Sörhagakamraterna, som skulle ha terränglöpning, bandy och fotboll på programmet. När man sökte inträde i Riksidrottsförbundet fick man dock ändra namnet till Sörhaga IK, som beviljades inträde i RF 17/10 1932. Fotbollen slutade man med efter fyra år "av ekonomiska skäl". Bandyn kämpade vidare till 1948 då "man tvingades inse de ekonomiska svårigheterna".

Sörhaga IK blev pionjär för ishockeyn i Västergötland när man vintern 1939-1940 introducerade den nya sporten "som i hela Sverige dragit fram som en lavin" (som det står i Sörhaga IK:s 50-årsjubileumsskrift 1982). Premiärmatchen spelades 18/2 1940 på sjön Gerdsken mellan två göteborgsklubbar, Udden och Hisingen. Efteråt fick Sörhaga spela en match mot en kombination ur de båda göteborgslagen. Som ett kuriosum kan nämnas att Västergötlands Ishockeyförbund bildades först 1946 ("med starkt administrativt stöd av Sörhaga-ledare" enligt Sörhaga IK:s jubileumsskrift).

Sörhaga IK:s ishockey sammanslogs 1985 med Alingsås Hockey Club (tidigare Raska Drängar) till Sörhaga/Alingsås Hockeyklubb med ishockey och konståkning på programmet. Inomhusarenan Nollhalla invigdes 6/1 1985 (konstfrusen utomhusrink fick man 1971) och SA Hockey har sett till att framgångsrikt föra vidare de

stolta ishockey- och konståkningstraditionerna, inte minst genom en omfattande ungdomsverksamhet.

Sörhaga IK började med handboll 1940, och den närmaste 10-årsperioden blev en storhetstid för laget i orange tröjor och svarta byxor. Ändå hade man under åren lokal konkurrens av KFUM, Alingsås IF, Alingsås SK och Alingsås Sim & Liv. Matcherna spelades i Tennishallen och publikintresset var stort. Inte minst korpseriens drabbningar lockade många åskådare. Sörhaga IK utövade handboll 1940-1962, och man spelade i div II (nuvarande div I) säsongerna 1948/49 och 1949/50 samt 1953/54. Under åren i div III kom laget aldrig sämre än 4:a! År 1962

togs handbollen över av Alingsås IF, som hade sektion för handboll under åren 1941-1947 och 1962-1972. Då fanns det krafter som ville satsa på en specialklubb, och Alingsås HK bildades 1973. Denna klubb har lyckats väl och fört handbollstraditionerna vidare med spel i Elitserien eller div I under de senaste åren.

Sörhaga IKs handbollslag svarade för en

unik prestation när man 26/1 1947 i en seriematch i div III (nuv div II) besegrade IFK Karlsborg med 19-0 (6-0) inför 350 jublande åskådare i Tennishallen. Enligt statistiker är detta enda gången som ett lag "hållit nollan" i en seriematch i så stora sammanhang. Alingsås Tidning skrev i referatet: "Mv Uno Holmgren gjorde en bra match och hade stor andel i att nollan hölls, men uteförsvaret framför täckte bergfast." De bästa målskyttarna var Sven Krantz 4, Per-Olof Larsson 4, Rune Jingård 3, Erik Frisk och Håkan Nygren 2 var. Per-Olof Larsson var sju år senare med om att vinna VM i handboll. (Se särskild artikel om honom).

Berndt Jivesten



*Sörhaga IK:s ishockeylag från tidigt 1950-tal. Fr v stående: Lars Ståhlberg, Kurt Toll, Bengt Fahlström, Eje Sivefors, Bengt Larsson och Gunnar Fredriksson.*

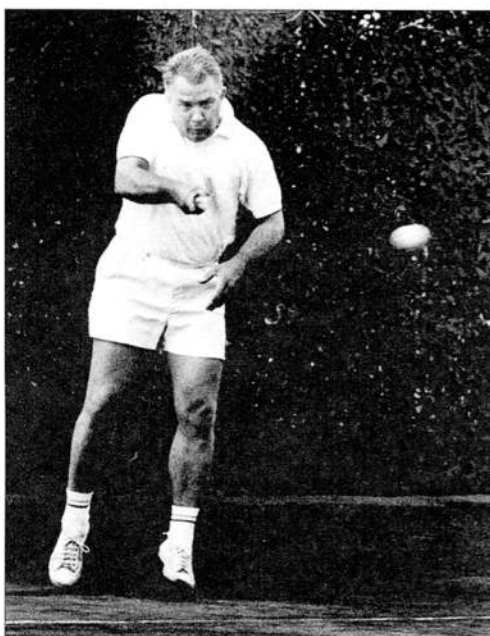
*Knästående: Erik Andersson, Stig Olsson och Kurt Olausson.*

# HARALDS BILDER

ETT BILDKOLLAGE SAMMAN-  
STÄLLT AV HARALD JAKOBSSON



*Maj-Britt Ek och Eian Thun  
Lidköpings landskappar på 1950-talet*



*Torsten Johansson, Karlsborg,  
Tennispionär*



*Marcus Hansson, Borås  
Världsmästare i Motorcross*

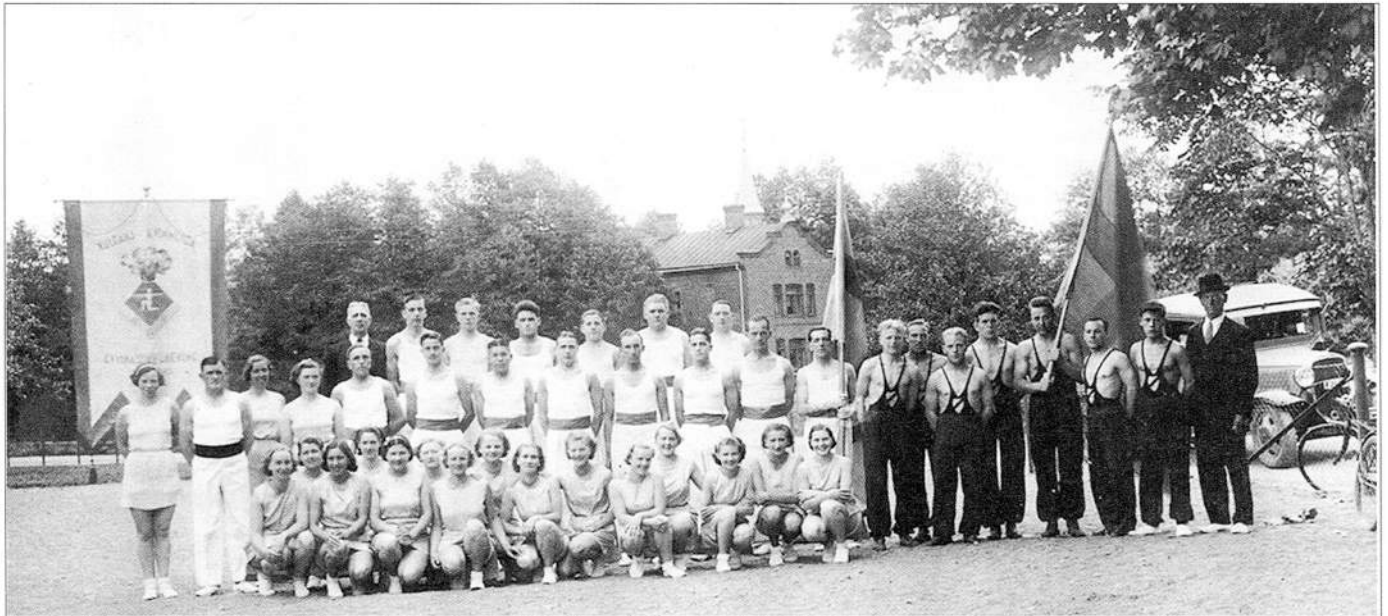


*Åsa Larsson, BS Lindex  
Världs- och europamästare i bowling*



*Petrus Kastenman, T2 IF Skövde  
Olympisk guldmedaljör i fälttävlan 1956*





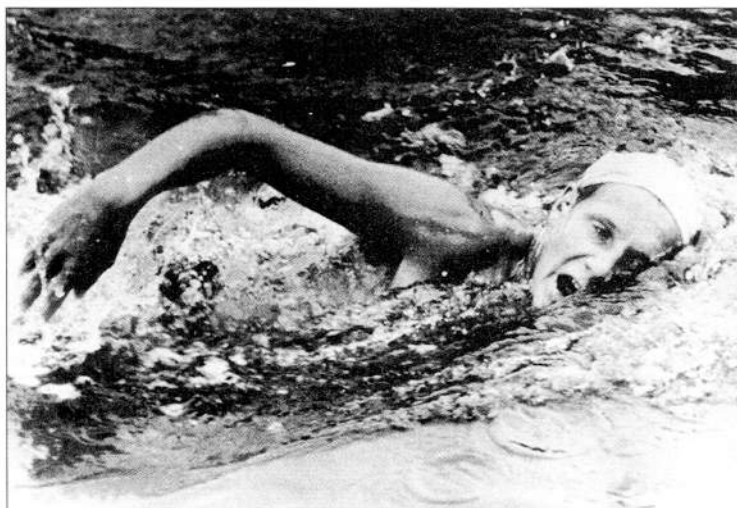
*En ovanlig gymnastikuppvisning ägde rum i Tidaholm på 1930-talet med deltagande från Vilcans kvinnliga samt manliga gymnaster från logerna Ros och Vulcan och stadens brottare*



*Sofia Grönberg, Falköping  
Europamästare i golf*



*Motor-6-dagars passerar Tibro en tidig morgon 1950*



*Olle Johansson, Elfsborg  
Dubbel europamästare*



*Anna-Lisa Berglund, Vänersborg  
Europamästare*

# Rune Jingård, Alingsås förste landslagsman i fotboll

Genom åren har fotbollsklubbarna Alingsås IF, Gerdskens BK och Holmalunds IF fått släppa många spelare till Göteborg och Borås för spel i de högsta divisionerna.

Den längsta karriären på elitnivå av alingsåsspelarna hade Rune Jingård, som under åren 1948-1959 spelade hela 222 allsvenska matcher i GAIS och som "pricken över i" blev han 1954 svensk mästare i göteborgsklubben. I GAIS-statistiken över "Flest allsvenska matcher" ligger Rune på 4:e plats genom tiderna! Till saken hör att Rune hela tiden bodde kvar i Alingsås och pendlade till träningar och matcher. Rune blev Alingsås förste landslagsman i fotboll med 2 A-landskamper och 7 B-landskamper. Några matcher i Pressens lag mot landslaget hann han också med. Rune spelade därtill många gånger i Göteborgs-alliansens lag (de bästa från GAIS, IFK och ÖIS). Att det inte blev fler A-landskamper är kanske inte så konstigt med tanke på att Rune som konkurrenter om vb-platsen under de bästa åren hade bl a Erik Nilsson, Malmö FF, Orvar Bergmark, Örebro SK, och Sven Axbom, IFK Norrköping.

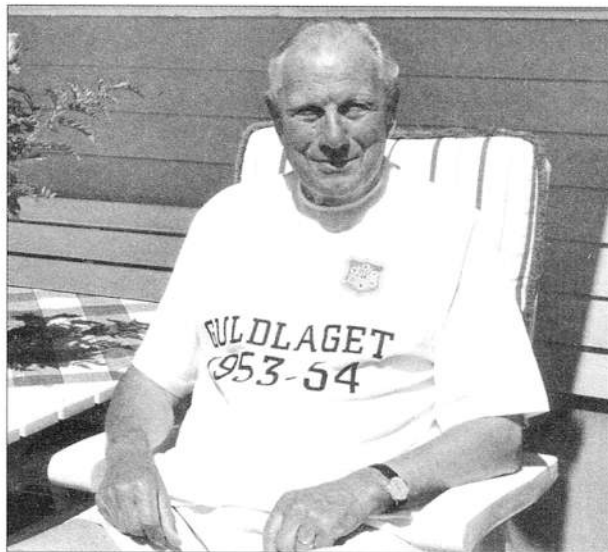
Rune Jingård debuterade redan som 14-åring i Holmalunds IF:s A-lag på hösten

1939 och fortsatte under flera säsonger att spela i både A- och juniorlaget. I moderklubben spelade Rune vänsterinner, och det var först efter ett par år som vänsterytter i GAIS som han blev bofast på den vänstra backplatsen. "När jag började i GAIS spelade Göte Karlsson vänsterback, men han blev ibland skadad och då fick jag flytta ner som back" minns Rune.

Det stora året i GAIS var 1954. Rune Jingård uttogs då i två A-landskamper (Finland och Norge) och vann SM-guld. "I sista matchen mötte vi Jönköpings Södra på Stadsparksvallen. Vi behövde en poäng för att säkra seriesegern och Jönköping måste vinna för chans till nytt kontrakt. Matchen slutade 0-0, och vi vann Allsvenskan en poäng före Helsingborg, medan Jönköping och Elfsborg åkte ur."

Rune spelade kvar hos "makrillarna" t o m 1959. Därefter var han spelande tränare i Alingsås IF 1960 - 1963. Sedan bar det av till GAIS igen. "Tanken var att Gunnar Gren skulle börja träna laget 1964. Så blev det inte utan jag ersatte honom. Året därpå tog Holger Hansson över som tränare, och jag var lagledare fram till 1967. Därpå blev jag tränare i Holmalund från 1968 till 1977, sista året tillsammans med en annan f d GAIS-are, Yngve Samuelsson" berättar Rune. "Jag gjorde förresten ytterligare ett in hopp som tränare i GAIS hösten 1976, då ordinarie tränaren Vilmos Varzegi blev sjuk. Vi låg illa till men tog 13 poäng av 14 möjliga och klarade kontraktet".

I yngre dagar



Rune Jingård sommaren 2004, iförd tröjan som påminner om allsvenska guldets 50 år tidigare.

spelade Rune Jingård även handboll, bandy och bordtennis. År 1960 utsågs Rune till bäste fotbollsspelare i Alingsås och tilldelades Nels A Dahlquists "Amerikapokalen".

Med tillåtelse från GAIS hoppade Rune Jingård 1953 in i sin gamla handbollsklubb, Sörhaga IK, i en tredje och avgörande kvalmatch till div II (nuv div I) mot IK Heid och hade stor andel i segern med 14-11. Andra trevliga handbollsminnen var när Rune tillsammans med klubbkamraten i Sörhaga Per-Olof "Peo" Larsson (se särskild artikel) blev uttagen till ett par landskapsmatcher för Västergötland. "Det var åtta allsvenska spelare från Skövde AIK och så "Peo" och jag från Sörhaga" erinrar sig Rune.

Rune Jingård är fortfarande medlem i "Gamla Gaisare" och i somras var han och hustrun Ulla-Britt inbjudna till GAIS-gården och Gamla Ullevi, där guldmedaljörerna från 1954 hyllades i samband med matchen GAIS - Västra Frölunda i Superettan. En fin gest av GAIS att hedra sina hjältar som vann klubbens senaste allsvenska guld 50 år tidigare!

Sedan många år är Rune Jingård en trogen gäst på Idrottscaféet i AIF:s klubbstuga vid Mjörnvallen varje torsdagsförmiddag (uppehåll för "sommar- och vinterlov"). Dessutom är han naturligtvis medlem i Alingsås Idrottshistoriska Sällskap. Att Rune fyllde 80 år 16 februari har man svårt att tro när man ser - och får känna på - hans spänstiga driv i steget vid gemensamma promenader.

Berndt Jivesten



Rune Jingård, GAIS, slår undan bollen framför Djurgårdens cf John "Jompa" Eriksson



# Hajstorps SK

## När Hajstorp spolade plan då torrlades vattentornet,,,

### "Sveriges Blå Band" - Göta Kanal var på tidigt 1900-tal den naturliga tummelplatsen vintertid.

Vi har i tidigare berättelser nämnt att Elless och IF Weimer i Lyrestad, var två bandyklubbar som höll till på kanalens isar. Lite längre upp sett från Sjötorp, finns ytterligare en bandyklubb, som vintertid höll till på kanalens is - i början av sin verksamhet. Klubben heter Hajstorps SK.

Redan 1932 fanns i det lilla samhället utmed kanalen ett gäng som utövade bandysport. Men tidigare vi skriver år 1930, sågs flitiga skridskoåkande och spelande på kanalen i Hajstorp. Dessa intressenter samlades - det var cirka 30 personer totalt - till ett möte i Fredsbergs Bygdegård. Och den 14 september 1932 bildades bandyöreningen. Klubbens namn blev ganska naturligt Hajstorps Sportklubb, som klubben heter än idag, till stor glädje för dom varit med och grundat klubben.

### Betalade själva

I början av december börjar HSK spela bandy försiktigt, i en lokal B-lags serie. De första klubbtröjorna beställdes från en katalog från postorderföretaget "Ålén & Holm i Stockholm.

Noteras ska i sammanhanget att spelarna själva betalade sina tröjor.

1933 bildades såväl allmän idrotts sektionen och en fotbollssektion, samtidigt som klubben gick med i Västergötlands Fotbollsförbund och deltog i första fotbollsserien som anordnades av Älgårås.

1935 gav idrottandet frukt, John Albinsson blev detta år dubbel Skaraborgs

Mästare. Han vann terränglöpningen och även den allmän idrotten.

Efter att HSK, sökt inträde i Svenska Bandyförbundet började klubben att snegla mot "grannen" Töreboda efter spelare. Några värvades över till "kanallaget".

### Vattentornet tömdes

Det tog några år innan bandyn började nå framgångar. Men 1945, 1946 och 1954. Då vann HSK sin serie. Men det var inte alltid som Hajstorp kunde spela hemma på kanalen. När inte det gick då tog laget sin tillflykt till Lilla Sisjön och Tjärbrukssjön i Slätte. Klubben fick vid flera säsonger föra en ambulerande tillvaro. Men den 1 april 1965, var det slut på "cirkus livet". Vi idrottsplatsen i Töreboda anlades en landbana. Och där håller HSK till in i vår tid.

Noteras ska bland annat från denna tid: I början på 70-talet då bandygrytan skulle spelas upp. Då hände det som inte får hända.

När en av klubbens stora eldskjälär - alltså lika entusiastiske Börje Bergqwist skulle dra åt kranen, ville det sig inte bättre än att in isropp hade bildades under spolningen och åtdragningen blev därför inte vad det var avsedd att bli. Isen tog emot. Under natten töade det, Vattentornet i Töreboda tömdes och hela området runt bandybanan låg praktiskt taget under vatten.

### Damlaget i allsvenskan

Säsongen 1978/79 blev det belysning på Töreshof och i det sammanhanget gjordes en jämförelse om storleken på verksamheten. En verksamhet som visade sig vara lika omfattande som Villas.

Mestadels har det under HSK:s nästan 80-åriga existens varit tal om spel i div. III. Men laget har också varit uppe i tvåan och då kämpat mot storheter Otterbäcken och Elless.

I mitten på 1980-talet bildades ett damlag, som cirka fem år senare år 1991 - var uppe



1933 slog Hajstorps IF B, IF Heimer B med 11-3. Något omklädningsrum fanns inte. Ytterkläderna hängdes på målburen. De som gjorde det var stående fr. v.: Ragnar Karlsson, Erik Kvick, Martin Gustafsson, "Lille Sten" systerson till Sten Karlsson, Josef Dahlberg, Gösta Johansson, Folke Persson och Sigvard Karlsson. Sittande: Olle Kvick, Gunnar Johansson och Anders Johansson.

och kände på hetluften i allsvenskan. Som sagt var klubbens representativ lag hörde mestadels hemma i trean. Men förekom då och då i tvåan. Så har det varit också nu efter år 2000. Men ekonomin var inte vad den borde och laget drog sig tillbaka från tvåan säsongen 2002. Just nu - när detta skrivs leder Hajstorps SK div. III - tämligen överlägset och är alltså på gång uppåt igen i seriesystemet. Om klubben mäktar med att - ekonomiskt - ro det hela i hamn. Det återstår att se.

*Jag är intresserad av framtiden för där skall jag tillbringa resten av mitt liv*

\*\*\*\*\*

*Vill man leva måste man gå med på att bli gammal*



Hajstorps första A-lag 1932 bestod av fr. v.: Erik Augustasson vänsterytter, Folke Johansson (Folke i Lövsäng) centerhalv, Sten Karlsson (Sten i Sörby) högerback, Karl Tersmeden vänsterinner, Karl-Erik Gustafsson vänsterback, Gunnar Johansson (Gunnar i Kärret) målvakt, Alvar Karlsson högerytter, Erik Johansson (Erik i Udda) högerinner, Bengt Johansson center, Karl Eriksson (Jonna Karl) vänsterhalv.

## Otterbäckens Bandyklubb

Söndagen den 27 oktober 1935 bildas Otterbäckens Bollklubb, som föreningen först hette, av 10 unga herrar på Bagarn's Cafe i Otterbäcken. Föreningen kan därför i år 2005 fira 70-årsjubileum! Den första styrelsen bestod av Ragnar Bertilsson, Martin Dahlquist, Yngve Larsson, Ernst Franzén och Ernst Jonsson. Årsavgiften beslutas till 1:-, och man tar beslut om inköp av virke till målstolpar samt övriga tillbehör till det blivande bandylaget. På programmet för klubben under de första åren finns också både fotboll och friidrott.

Den allra första bandymatchen spelas den 9 februari 1936 mot Skagersviks SK. Matchen slutar 2-2. Under de första 3 åren i klubbens historia spelas ett stort antal matcher, dock utan att nuvarande seriesystem har börjat. Man spelar matcher ändå, och som exempel på motståndare kan nämnas: IF Weimer (Lyrestad), Gullspångs BK, Nunnestad IF (utanför Gullspång), Åtorps IF, Mariestads AIF, Högelids IF (utanför Mariestad), Eds IF (Visnum) och Sjötorps BK. Som synes fanns det på den tiden ett bandylag i nästan varenda by! År 1939 deltar OBK i seriespel för första gången. Deltagande lag var Mariestads BK, IF Weimer, Sjödalens IK (Lidköping), Villa BK och Hajstorps SK. 1 poäng blev det i alla fall, vilket får betraktas som klart godkänt!

Den 24 mars 1939 beslutas om nedläggning av både fotboll och friidrott i klubben. Fotbollsspelarna får i



Den 22 februari 1938 besegrade Otterbäckens BK Gullspång med 5-0. I det segrande laget spelde i övre raden fr. v.: Helmer Svensson, Alvar Isaksson, Yngve Larsson (Ledstedt), Bror Svensson och Karl-Erik Lundin.

Knästående fr. v.: Tore Nyström, Leif Tallberg, Rune Alving, Bengt Grönlund, Ernst Franzén och Gustav Karlsson.

fortsättningen spela i Skagersviks SK och Bandy spelarna från Skagersvik i OBK, som fr.o.m. ovanstående datum byter namn till **Otterbäckens Bandyklubb**.

Under hela 1940-talet blir det ett evigt harvande i de lägre serierna och under vissa år även i reservlagsserier. Kriget sätter naturligtvis sina spår och vissa år spelas mycket lite bandy. Serie-systemet var ännu inte uppdelat i olika divisioner utan serierna hade namn som Norra Skaraborgs-serien, Norra Vadsboserien och Norra Centralserien. Först 1947

vinner man en serie (Norra Vadsboserien) och fick året efter spela i Norra Centralserien, vilken väl får jämföras med nuvarande div. 2.

1949 kommer frågan om en landbandybana för första gången på tapeten, och i början av 1950-talet byggs Otterstrand. Klubben har tur, då man samtidigt bygger Graningeverken i Otterbäcken. De schaktningsmaskiner som användes där ställdes nämligen till OBK:s förfogande – utan kostnad! Banan kostade c:a 25.000:- att iordningställa, vilket var mycket pengar på den tiden. I början av 1952 stod Otterstrand färdig och i februari spelas den första matchen på Otterstrand. Motståndare är Skara IF och OBK vinner med 4-3. De följande åren kännetecknas av ett bistert ekonomiskt klimat, då det stora lånet för Otterstrand var tungt att bära. För att klara ekonomin började man spela Nyårsrevyer i Otterbäckens Folkets Hus, vilka gav ett inte föraktligt tillskott i kassan. 1950-talet får betraktas som vändpunkten för OBK. Då börjar klättringen uppåt i seriesystemet, även om framgångarna växlade.

1961 är OBK:s första år i div III, och då finns en spelande tränare i laget vid namn Tage "Tjappe" Magnusson. Han lärde oss mycket som vi hade nytta av även efter hans sejour i OBK. Under 1960-talet spelar vi omväxlande i div II och div III. 1964-1968 spelar vi 3 av 4 säsonger i div II (motsvarar idag div I). Under detta 1960-tal invigs också elbelysningen på



Inledningen av 1950 blev historisk. Bandylaget vann Västra Skaraborgs-serien och mark inköptes för anläggande av landbana. Med bra hjälp av de maskiner som Graningeverken ställde till klubbens förfogande planerades Otterstrand. Den dag som i dag upptas av norra länsdelens enda konstfrusna bandyoval



Otterstrand, vilket naturligtvis var en stor händelse, då man nu kunde träna och spela även på kvällstid!

1976 byggdes nuvarande omklädningslokaler, och 1977 har vi för första gången vaktmästare på Otterstrand. Under 1970-talet varvar vi spel i div I och div II, då vi verkar vara bra för div II, men ändå inte riktigt räcker till i div I. Tränare under dessa år var Egon Sköld från Villa i Lidköping, Claes Malmqvist dito och Torbjörn "Tossa" Gustafsson från Karlstad. Ungdomsbandyn var på topp, och vi hade ett allsvenskt juniorlag under ledning av Christer "Fibban" Karlsson. Men hela tiden var vi helt beroende av vädrets makter för att kunna spela bandy.

Under de sista 5 åren av 1980-talet var det mycket kämpigt att bedriva bandy, då vintrarna var exceptionellt milda. Till slut var vi på vippen att ge upp bandyn, då man gång efter annan inte kunde

kalla motståndarna till match förrän på speldagens morgon.

Men så var vi på en ort utanför Växjö i Småland och spelade bandy med ett RM-lag för Västergötland. Och där fanns en konstfrusen bandybana på en ort som inte var större än Otterbäcken! Och där föddes den första idén om något liknande hemma, när lavinen väl kommit i rörelse kunde inget stoppa den! Från februari 1989 och första kontakten med Gullspångs kommun och till november samma år blev drömmen ett faktum! På 9 månader togs alla beslut och byggdes som aldrig förr. Det var inte bara den konstfrusna banan som skulle. Det skulle också byggas en maskinhall för frysaggregaten och läktare för publiken. Och i stort sett allt arbete gjordes helt ideellt! Och i början av november 1989 kunde vi inviga vår nya konstfrusna Otterstrand med en match mot Jenisej. Storförlust förstås – men ack så

roligt ändå! Och naturligtvis blir detta ett nytt kapitel i OBK:s annaler.

En målsättning för oss var att under de 10 kommande åren göra OBK till ett etablerat lag i div I. Med ryssar (Sergej Naomov m.fl.) i laget och tränare som Torbjörn "Tossa" Gustavsson och nu Pelle Togner har vi levt upp till målsättningen! Säsongen 1994/1995 spelade vi i div I för första gången på vår konstfrusna bana, men där räckte vi inte till utan åkte ur direkt. Efter ett misslyckat kval till div I säsongen 1996/1997 kunde vi säsongen 1997/1998 gå upp i div I. Och sedan dess har vi spelat i div I!

Till hösten i år (2005) kan vi alltså fira 70 år med OBK. Och det tänker vi göra, hur har vi ännu inte bestämt!

Otterbäcken i januari 2005.

Stig Amberg

Sekreterare sedan 1970

## Elles

### Stod bandyns vagga i norra länsdelen i Sjötorp?



Elles 1915

**Var stod egentligen bandyns vagga i Norra Skaraborg? Ja, ingen vet därför att någon dokumentation om bandyn för 100-årsleden inte finns. Men en sak är man säker på. Det finns bevis för det. Det spelades bandy i Sjötorp- vid Göta Kanals utlopp - i Väneren omkring sekelskiftet 1900.**

Det sägs ha varit sjömän, som vintertid gick i land och då ägnade sig åt att spela bandy. På kanalens is. Ett foto från 1915 bevisar att bandyn då var igång, om än med primitiv utrustning. Klubbarna som användes var bland annat hemmagjorda. Något organiserat seriespel var det emellertid inte tal om. Den bandy som spelades betecknades som träningspel

och utövades på hamnbassängen eller sågarvikens isar.

Uppgifterna från den här tiden är knapphändiga, men helt klart är att den 2 mars 1919. Då antogs "Sjötorps Idrottsklubb" formella linjer.

Om bandyn nämns dock inget det första året men i början på 1920-talet började det figurera referat från vänskapsmatcher i bandy och i det sammanhanget nämns också Sjötorps BK.

#### Målrekord 1927

Från en rikstidning från 1927 saxas följande text;

"Målrekord för svensk bandy sattes i söndags i Sjötorp. En kombination från

Gullspång och Otterbäcken gästade Sjötorps BK. Trettiofem mot noll vann hemmalaget med efter sexton mål i första halvlek. Blodbadet gick av stapeln på en bana på Göta Kanal."

1934 vann Sjötorpslaget Norra Skaraborgsserien. Därefter spelade klubben mestadels i Norra Västgötaserien.

Året efter Sjötorps BK:s serieseger togs bandyn upp på allvar av ett annat "kanalsamhälle" Lyrestad och därvarande IK Weimer.

Naturligtvis blev derbymatcherna höjdpunkten på bandysäsongen, men med åren utarmades spelarmaterialet i båda klubbarna och 1945 slogs klubbarna samman och året efter bildades bildades

Lyrestad/Sjötörps Idrottsförening som förkortades till L-S. Utskrivet blev det sedermera Elles.

### Kanalen vinterns tumelplats

Kanalen var under en lång tid bandyns hemvist, men eftersom båttrafiken på "Sveriges Blå Band" var igång fram till jul blev det allt svårare och svårare att genomföra matcherna på kanalen.

När Elles bildades kom också kravet på en bandybana på Fisklösen och några år efter landbanans tillkomst, var det dags för belysning.

Åren gick och med dom framgångar och motgångar på det sportsliga planet. Mest dock framgångar.

Laget blev bland annat 1950 serietvåa efter Vänersborg. Sju år senare var det dags igen för en ny bandyoval. Den landbana man än idag brukar.

Seriesegern och ett lyckat kvalspel 1969, gav på nytt en plats i ettan. Och samtidigt med den framgången började en konstfryst bana att diskuteras. Ett möte ordnades till vilket de - än idag-bandyutövande klubbarna Otterbäckens BK, Hajstorps SK och IK Sport inbjöds.

Och en isbanekommitté bildades. Flera kostnadsberäkningar gjordes. Men det konstfrusna rann ut i sanden.

### Allsvensk kval

Men hoppet om konstfryst bana fanns kvar, samtidigt som Elles 1976 gjorde sin mest fantastiska säsong hittills. Säsongen slutade med allsvenskt kval. Ingen trodde det var sant det som hände.

Elless spelade 3-3 hemma mot blivande storlaget Boltic. Men det blev fortsättningsvis förlust i returen och dubbla förluster mot Tranås och Nässjö. Det som påbörjades 1972 vad gäller förhoppningen om konstfryst det fortsatte 1983, då en bana hamnade i fritidsnämndens långtidsplan. Där den blev kvar.

1986 smiddes nya planer och den 27 mars lade föreningen in ett anbud på



Elles på kanalplan i mitten på 50-talet med skuta i bakgrunden.

Ullevi konstfrysta anläggning och trots att kommunen säger nej till ett borgenslån fullföljdes idén. Ullevi anläggningen inköptes. Men ett nytt kommunalt bakslag när Sjötörps bandystolthet. Kommunen ställer sig inte bakom anläggandet av konstfryst bandybana och den inköpta anläggningen säljs. Det fanns en dröm som förblev en dröm.

## Tre världsmästare har fostrats i Elles!



Bandyvärldsmästare 1993 blev bröderna Joakim och Markus Larsson som här flankerar förbundskaptenen Göran Åslund. Joakim blev för övrigt ny JVM-vinnare 1996.

### Sjötörpslaget har under åren fostrat tre bandyvärldsmästare en har dessutom blivit mästare två gånger.

Den mest meriterade av de tre är Joakim Larsson som blev pojkvärldsmästare 1993 och juniorvärldsmästare 1996.

Dessutom har han samlat på sig två medaljer från NM. Det blev guld vid junior NM 1995 och året innan silver vid pojk-NM.

"Jocke" är också den meste landslagsmannen med sju juniorlandskamper och sex pojkkamper på sitt konto. Han spelar nu i Boltic.

Niklas Andersson blev 1992 juniorvärldsmästare i Härnösand. Då vaktade han det svenska målet mot Ryssland som var svenskarna finalmotståndare.

1990 blev han Nordisk mästare för pojkar.

Markus Larsson är den tredje världsmästaren. Han var med i det svenska segerlaget vid pojk VM 1992.

Känns för övrigt efternamnet igen? Ja, ni ser rätt. Larsson pojkarna är bröder och de finns en till-

en äldre broder- . Niklas heter han och han har bl.a. varit reserv på hemmaplan i landslagssammanhang. Även han spelar i årets upplaga av Elles.

Övriga spelare som figurerat i landslaget är: Claes Opander, U-23 landslaget, Sören Storm, Jan Andersson juniorlandslaget och Morgan Jansson pojklandslaget.

Tio spelare från Elles har också provat lyckan i allsvenska lag. Listan ser ut som följer:

Gösta Falkmar (Karlstad-Göta), Börje Hedström (Örebro SK), Bengt Ljungqvist

(Sirius), Ronny Holmen (Villa), Ola Hällsås ( Hammarby), Leif Andersson (IFK Kungälv), Sören Storm (IFK Kungälv), Jan Andersson (Villa), Jonas Hellgren (Örebro SK), Tony Nilsson (IFK Kungälv), Johan Andersson (Villa).



1992 förärades Elles med sin första juniorvärldsmästare. Niklas Andersson vaktade det svenska målet.



# Mariestads CK, landets enda cykelklubb med bara bandysport på programmet

”Det var en gång”!

Så börjar många sagor och berättelser. Så också denna.

Det var en gång för nästan 80 år sedan en cykel förening i Mariestad som kallade sig Mariestads Cykelklubb. En klubb som förutom cykelsporten även tog upp gångsport, bandy och ishockey på programmet.

En tid inträffade det som blev rikshistoria. Cykelklubben hade inga cyklister men väl bandyspelare. Ett fenomen klubben var ensamma om i Sverige.

Den sjätte november 1940, skrevs bandyhistoria i Mariestad. Detta år försvann Mariestads Bollklubb från bandyverksamheten liksom IK Sport och året innan hade Mariestads AIF dragit tillbaka sitt lag från seriespel.

Den nya bandyföreningen fick alltså ta hand om spelare från tre tidigare klubbar. Och vad gäller seriesystemet fick MCK överta Mariestads BK:s plats.

Några år efter denna bandy rockad försvann också kvarterslaget ”Trädgårdens bandygång”, och MCK fick då ta över fler spelare.

Den nya bandyklubbens första match spelades mot Tibro och slutade med seger.

Under årens lopp - ja ända fram till dagsdato har klubben ofta stött på Hajstorps SK. Så också under säsongen 2004-2005 eftersom båda lagen återfinns i division tre.

Den största förlusten under inledningen av 40-talet inkasserades i div. II-mötet med Vänersborg, som vann över MCK med 8-1.

Året efter bildandet kom första seriesegern. För bravaden svarade

reservlaget.

För A-laget verkade det ett antal år framöver som om andraplatsen var vikt för dem. Men 1945 slog det till ordentligt. MCK vann Norra Västgötaserien med åtföljande kvalspel mot Vargön. 3-3 blev det i hemmamatchen ( efter flera förlängningar). På borta plan dock förlust med 2-1.

## Kvalade igen

Under denna tid hade nog MCK sitt allra starkaste lag genom tiderna.

Två år efter första kvalmatchen var kvalspelet bortalaget och i och med att MCK vann serien - igen gick laget direkt upp i division två. Vistelsen blev dock tyvärr bara ettårig.

1951 placerade sig laget som serietvåa och fick då kvala mot tvåan i södra gruppen om en plats i högre serie.

Sjuntorp besegrades. Men något avancemang blev det inte- laget fick helt sonika inte plats.

Liksom i många andra klubbar hade även MCK på sin storhets tid en idrottsfamilj - familjen Roos.

Det hände ofta att fyra bröder samma dag var i farten och spelade för klubben.

I A-lags truppen var oförbrännlige ”Sickan”, snabbåkande Freddy och smidige Georg viktiga kuggar.

Planfrågan var genom åren och är allt jämnt ett besvärligt kapitel. Mestadels fick man fram mot 50-talets mitt spela på sjöis.

## Svåra förhållanden

Svårast med sjöbanan hade laget mariebådsdagen 1945. På kvällen före match föll cirka 30 cm nysnö. Snötäcket forslades bort av ”Backarn”

Gunnarsson som hade tillgång till kommunens vägskrapa.

Då snöskottaren sent på kvällen röjde plats för åskådarna bar det sig inte bättre än att vägskrapan gick genom isen och sjönk. Den bärgades dock sent på natten, men då ännu mer snö föll beslöts att skjuta upp drabbningen.

Kritiskt var det också en gång under en match i hamnbassängen. En spelare i motståndarlaget gick genom isen. Han fick hjälpas upp. Målburen flyttas in 5-6 meter och matchen slutfördes.

Och lika dramatiskt var det i en borta match mot Villa i Lidköping. Redan före matchen hade flera personer ”badat”.

Mariestads målvakt som inte trivdes i ville få slut på eländet. Han tog med sig målburen ner i sjön. Men det blev som tidigare. Målburen bärgades och flyttades inåt plan så att matchen kunde fullföljas.

## Ishockeyn

I slutet av 40-talet tog klubben upp ishockey på programmet. Inte utan gnissel mellan iskrigande spelare. Ett gnissel som reddes upp. Varefter det visade sig att det går utmärkt att utöva båda sporterna i samma förening.

Ishockeyn förekom med stor framgång i MCK:s tröja till 1967 då Mariestads BoIS bildades.

Bandyn fortsatte som tidigare med spel i div. II, men mestadels i trean. Men 1973 upphörde bandyn i MCK: regi. Cyklisterna med Bernt Johansson och Lennart Fagerlund i spetsen ville ha sitt namn för enbart cykelsport och bandylirana gick tillmötes genom att återta sitt ”gamla” klubbnamn IK Sport. Och där är vi än i dag.

## Bandy i Årnäs 1942 - 1946

Från 1942 fram till 1966 bedrevs bandy av Årnäs IF. Bandyn blev till en början den sport som dominerade klubbens verksamhet. Många Årnäs pojkar hade under tiden som föreningen i Årnäs varit vilande spelat både fotboll och bandy i Österängs BK och Österängs IF.

Den 8 december 1942 spelades den första bandymatchen. Premiärmotståndare var Hällekis BK som besegrades med hela 11-1, av ett Årnäs-lag som mestadels bestod av juniorer.



Årnäs IF:s representationslag 1948 bestod av fr.v. stående: Gösta Carlsson, Leif Carlsson, Bruno Nordh, Henrik Larsson, Egon Åberg och Nils Hummerhielm. Knästående: Ingmar Larsson, Paul Andersson, Harald Wolfbrandt, Karl-Edvard Herngren, Karl-Erik Larsson

1944 spelade laget i Norra Skaraborgsserien, där det unga och rutinerade laget blev sist med bara en poäng.

1952 kan noteras som ett märkesår för Årnäs bandyn. Då hade landisbanan som Årnäs Bruk ställt i ordning börjat användas. Den 25 januari samma år spelades Västergötlands allra första elljusmatch i bandy på den nya landbanan.

Forts. n. sida



*Bandyspel vid Öjaren någon gång under 1916-1920. Mannen i sportmössa är Olof Larsson. Julius Larsson i hatt och med en riktig bandyklubba.*

#### Mest spelade matcher i bandy:

Henrik Larsson	250
Bruno Nord	197
Åke Nyberg	150
Bertil Wolfbrandt	140
Leif Carlsson	136

#### De främsta målskyttarna:

Henrik Larsson	384
Leif Carlsson	118
Sigvard Arenäs	53
Lennart Karlsson	47
Bertil Wolfbrandt	45



Mikael Max



Peter Karlsson



Magnus Karlsson

## Tre speedwayss från Skagersvik..!

I trakten av Gullspång närmare bestämt i Skagersvik har tre Svenska mästare vuxit upp under samma hustak.

Den idrotts historia de tre skrivit, kommer förmodligen aldrig att kunna slås. Och det är de tämligen medvetna om bröderna, Peter, Mikael och Magnus Karlsson.

Käns namnen igen? Ja, kanske till två tredjedelar. Men var kommer då den tredje av bröderna in i bilden. Han heter nämligen inte längre Karlsson i efternamn. Han återtog sin mammas efternamn - Max-, det efternamn hon hade innan giftermålet med brödernas pappa Gunnar.

#### Även pappa körde

Pappa Gunnar Karlsson förresten. Han var på sin tid ingen oäven speedwayåkare han heller. Han körde för dåvarande Pilarna i Gullspång.

- Den som kanske har störst andel i att vi tre bröder har gått i samma "hjulspår". Det är nog mamma Birgittas förtjänst. Hon hade det brinnande speedwayintresset och tog med oss grabbar till Grevby motorbana utanför Mariestad, berättar

storebror Peter Karlsson.

För pappa Gunnar- som trots att han körde speedway- låg intresset mer åt fotbollshållet, även om också kan ta åt sig en hel del åt grabbarnas framgångar. Ofta för att inte säga nästan jämt- har han setts i depån under matcherna, för att hjälpa, stötta de sina.

Alla tre bröderna från Karlsson familjen i Skagersvik, började sin vänsterfotssläpning på Grevby motorbanas lilla knatte oval. Där fick de sina första lärdomar om speedwayens ädla konst.

#### Storebror

Peter, den äldste i brödratryon, är den mest meriterade av de tre. Tre gånger år 2000, 2003 och 2004 var han med i det vinnande svenska VM-laget. Vid två av dessa tillfällen har han också varit den som avgjort vart guldmedaljerna skulle gå. I det sista heatet har han med bravur och skicklighet, satt de övriga motståndarna på plats.

Utöver dessa VM-tecken, har han även i sin samling fem svenska lagmästerskap. Fyra gånger med Örnarna från Mariestad och en gång som lagkapten för Kaparna

Göteborg.

På det individuella SM-programmet, har Peter också skördat stora framgångar. 1989 blev han Svensk mästare i Eskilstuna och två år senare upprepade han bravaden i Vetlanda. Även par-SM-medalj tillsammans med brodern Mikael finns i denna eminenta speedwayåkares prissamling.

#### Juniorvärldsmästare

Mellan brodern Mikael, inledde sin karriär precis som storebror i Örnarna. Han blev tidigt juniorvärldsmästare och har därefter sex gånger fått stå överst på prispallen vid lag-SM. Fyra gånger med klubbadress Örnarna och två gånger i Valsarna från Hagfors väst.

Både Mikael och Peter, har som den minnesgode säkert drar sig till minnes förekommit i GT sammanhang.

Den yngsta brodern Magnus, blev 2003 svensk mästare i lag. Han ingick då i det segrande laget Kaparna, där storebror Peter var lagkapten.

Ett stycke unik idrotts historia, som kommer att bli svårslagen.

# Gösta Leandersson

## Första mottagaren av Falköpings Tidnings Idrottssköld

1949 vann han Boston Marathon som hittills ende svensk.

Fem år tidigare hade Gösta Leandersson, från Tiarp strax utanför Falköping, mottagit den första Idrottsskölden som utdelades av Falköpings Tidning.

Men det kunde blivit en gala utan långdistanslöparens närvaro.

Krigsåret 1943 beslutade Falköpings Tidning att man skulle dela ut en idrottssköld, för att främja idrottsintresset inom tidningens spridningsområde, till "den idrottsutövare i Falköping eller på Falbygden, som under det senaste kalenderåret utfört den bästa idrottsprestationen."

### Enhälligt

Dagen före nyårsafton 1943 beslutade nämnden som bestod av chefredaktör Vrang, redaktör Arvidsson samt herrarna C M Asplund, Olof Ohlsson, Evert Claesson, Helge Ahlberg, Harry Thiel, Göran Andersson och Sven Axell, enhälligt att Gösta Leandersson, Tiarps IF, skulle tilldelas tidningens första idrottssköld. Noteras kan att Falköping AIK:s Simon Claesson också fanns med i diskussionerna.

Samtidigt beslutade man att utdelningen skulle ske på en "Idrottsträff" söndagen den 16 januari 1944.

Men det kunde blivit en gala utan långdistanslöparen Gösta Leanderssons närvaro.

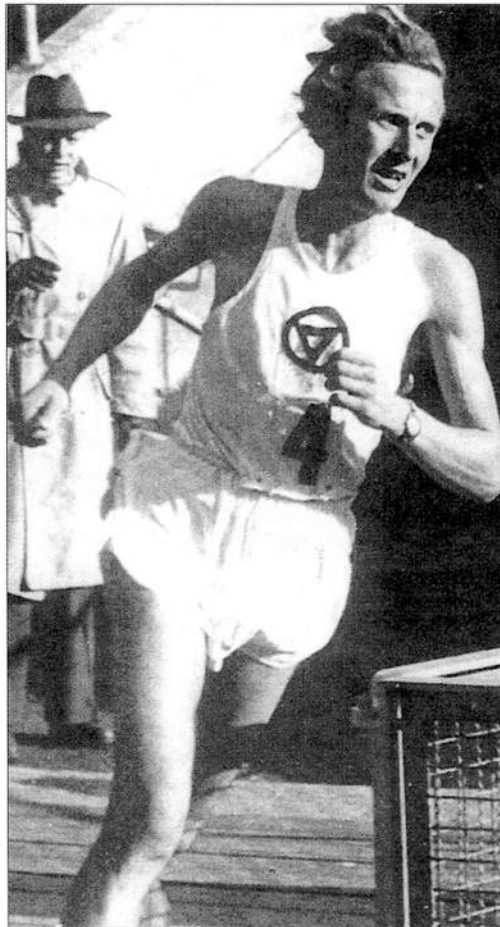
Den elfte januari mottog redaktionen på Falköpings Tidning ett brev från Gösta Leandersson. Han befann sig då inlagd på epidemisjukhuset i Halmstad för scharlakansfeber och skulle inte bli utskriven förrän under måndagen.

"... om herr Doktorn icke skulle kunna utan men för hans hälsa släppa honom en dag tidigare..." vädjade man i ett brev från Falköpings Tidning, adresserat till överläkaren på epidemisjukhuset.

### 600 gäster

Så blev också fallet och Gösta Leandersson kunde därmed ta tåget till Falköping för att mottaga Falköpings Tidnings första idrottssköld inför cirka 600 gäster från runt 40 föreningar i distriktet.

Hans största idrottsliga prestation kom dock först några år senare. 1949 vann han som hittills ende svensk Boston Marathon.



Gösta Leandersson som 1945 blev svensk mästare i löpning 25.000 m och maraton

När FT-sporten träffade Gösta Leandersson i hans hem i april 1993 berättade han om ett annat stort lopp som han vann, nämligen amerikanska mästerskapen, som blev hans sista stora framgång på löparbanorna

– Avslutningen var hemsk trots att jag vann. Jag ledde stort en mil från mål, men var totalt slut. Jag ville bryta, men kunde inte göra detta eftersom jag ledde tävlingen. Jag kröp nästan fram och tänkte "nu kommer de snart ifatt mig", men de kom aldrig och jag vann.

Samma år kom han trea i Boston Marathon på tiden 2,19,36 som kom att bli hans bästa maratontid.

### Höjdhopp

Gösta Leandersson föddes den 22 april 1918 i Tiarp strax utanför Falköping. Friidrottsintresset kom tidigt. Till en början sysslade han med höjdhopp och med dykstil klarade han 1,80 i slutet av 1930-talet. Men Gösta Leandersson körde fast och beslöt sig för att prova något nytt. Och det blev långdistanslöpning.

Som 22-åring fick han sitt stora genombrott då han vann Lundbyloppet i Göteborg.

Inspirationen till de minst sagt långa träningspassen hämtade han från den finske löparlegenden Paavo Nurmi.

– Ibland kunde det bli riktigt långa pass, sträckor på sex till nio hörde inte till ovanligheterna, berättade han till FT:s reporter som besökte honom i Lidköping där han bodde fram till sin död, 1995, 76 år gammal.

### Östersund

Efter att ha tilldelats Falköpings Tidnings idrottssköld flyttade han norrut och hans nya klubbadress blev IFK Östersund. Under slutet av 1940-talet och början av 1950-talet var Gösta Leandersson allra bäst, men Svenska Dagbladets Bragdmedalj fick han aldrig även om det var nära vid ett par tillfällen.

1954 lade han skorna på hyllan på grund av en besvärande hälsena. Några år senare flyttade Falköpings Tidnings förste "Idrottssköldare", Gösta Leandersson tillbaka till Västergötland.

### FAKTA

Meritlistan som låg till grund för utmärkelsen:

\* Seger i DM-terräng, 7000 meter, 27,33.5

\* Kungsbackaloppet, 1,36,14.0

\* Halmstads maraton, 2,31,17.6

\* Lundbyloppet, 1,24,06.6

Segertiden i Halmstads maraton (2.31.17,6) var den bästa maratontiden i Sverige 1943. I Lundbyloppet noterade han den bästa tiden dittills (i Sverige) på sträckan 2,5 mil. Leandersson har dessutom placerat sig på 2:a plats vid DM 10 000 m, samt 7:e plats på SM i samma distans (31,29). Vid timlöpning i Stockholm placerade sig han på andra plats och samma blev placeringen i Stockholmsloppet som mäter 25 000 meter.

Thomas Wedin

*Många som yttrar sig har ingen egen mening bara motsatsen till andras.*





Rantens IF:s segrerika lag från 1909. Stående fr.v.: J. Jonsson, A. Norlander, F. Norlander, B. Stuve, E. Karlstrand. Sittande fr.v.: E. Lundin, N. Ström, V. Rosén, A. Kling, S. Ström och B. Nyhlén. Längst t.h. lagledaren A. Lagerstedt.

## Rantens IF

Delvis omarbetad artikel ur FT den 31 dec. 1931

1909 års finalmatch om DM-värdigheten utspelades i Tidaholm såsom varande neutral mark vilket dåtidens regler föreskrev. Rantens IF:s motståndare var Elfsborg och Falköpingslaget vann med 10-5. Ställningen vid full tid var 5-5 och förlängning med 2x15 minuters halvlek beordrades. Det var först under den andra

kvarten som Falköpings forwards kunde göra slag i saken och under dessa 15 minuter fick Elfsborgs reservmålsvakt, den ordinarie var skadad, finna sig att släppa förbi sig 5 bollar.

Året efter alltså 1910 deltog Rantens IF i Svenska Mästerskapen och avancerade där till möte med

Göteborgskamraterna. Matchen spelades på nuvarande Gamla Ullevi men vädrets makter hade satt planen i ett så bedrövt skick att matchen måste inställas efter en halvlek då Göteborgarna ledde med 3-2. I omspelsmatchen någon tid efter blev det emellertid katastrof för Falköpingslaget som förlora med hela 10-0.

## En bortglömd storlöpare från Västergötland - Börstig

Det började med att min morbror Karl Thiel, uppväxt i Börstig, berättade om en mycket duktig långdistanslöpare. Han hette Runar Öhman och var född 1890 i Börstig.

Han fick Karl, som var två år äldre, att börja springa och med honom säkert flera Börstigspojkar.

Men deras vägar, skildes åt, Runar hamnade i Stockholm och Karl i Floby. Karl vann för Floby IF, bildad 1908, ett lopp Floby-Snipebro och åter cirka nio kilometer och ett lopp på Hästbacken i Falköping, cirka åtta varv.

### Tre SM-titlar

Runar Öhman som tävlade för IK Göta blev specialist på två till fyra mil och terränglopp. Han vann SM på 10 000 meter både 1914 och 1918. Dessutom vann han Sleipners terräng 1916 och 1917 med lagseger 1918.

Andra löparframgångar var i Sporting

Lifes maraton 1914 (trea) och vinst i Fredriksbergslöpet i Danmark åren 1915-16 och 1918. Hans specialsträcka i Svenska Dagbladets stafett, uppförsbacken på 1000 meter från Söderbrunn till närheten av Östra. station, har efter honom kallats "Öhmans backe".

Runar Öhman arbetade troligen som lantarbetare i Börstig och kanske även en kort tid i Stockholm. Under några år efter Stockholmsolympiaden nämndes endast fem löpare av klass i Sverige, däribland Runar Öhman.

År 1919 utvandrade Runar till Amerika och bosatte sig som lantbrukare några mil väster om Boston utanför en stad som hette Worcester. Huruvida han hade några framgångar som löpare här är okänt, men att han var involverad i Boston Marathon är dock troligt.

### Förlägningschef

Han var förlägningschef för svenska

olympiatruppen vid OS-spelen i Lake Placid 1932. Runar tog också emot Gösta Leandersson när denne var över till USA och vann Boston Marathon.

Gösta blev mycket väl mottagen av Runar och dennes hustru i hemmet i Worcester, berättade han för John Blomstrand, klubbkamrat i Tiarp. Gunder Hägg besökte också Runar vid sin turné i USA i samband med besök på ett ålderdomshem.

I sammanhanget måste man nämna att en svensk emigrant, Fritz Carlsson, vann Boston Marathon 1913. Sverige och Runar Öhman var således väl förknippade med Boston och Worcester där Runar säkert levde många lyckliga år.

Ragnar Thiel

PS

Runar Öhman vann SM i Marathon 1913 o. 1918 och kom 2:a 1917.

1919 blev han 8:a i Boston Marathon.

DS

## Falbygdens Idrottshistoriska Sällskaps årsmöte 2004

Falbygdens Idrottshistoriska Sällskap hade sitt tolfte årsmöte i tisdags kväll.

Elva medlemmar slöt upp och bland annat beslutades att medlemsavgiften för 2004 skulle vara oförändrad.

Holger Lindberg och Evert Carlson valdes till ordförande respektive sekreterare för mötet. Styrelsen berättade om verksamheten under det gångna året och man fick veta att styrelsen hade haft två protokollförda sammanträden under 2003.

Ordföranden Holger Lindberg, vice ordföranden Bengt Setterberg och sekreteraren Evert Carlson har haft arbetsmöte varje tisdageftermiddag under två timmar.

Många besökare

Då har det idrottshistoriska museet även varit öppet för allmänheten, och så kommer även att ske i fortsättningen.

Den 12 april firades Riksidrottsförbundets 100-årsjubileum samt Museets Dag, då var museet öppet hela dagen och man konstaterade att många besökare rörde sig i lokalerna.

Styrelsen har under året fortsatt att bygga ut museets samlingar, och flera föreningar har även förlagt sina respektive årsmöten till museet. Vid årets slut hade Falbygdens Idrottshistoriska Sällskap 110 enskilda medlemmar och hela 31 föreningar, vilket glädde mötesdeltagarna.

Träffpunkt

Styrelsen presenterade även en verksamhetsplan för 2004. Förhoppningen är att göra idrottsmuseet till en träffpunkt



Medlemmar som deltog i årsmötet. Övre raden fr.v.: Arne Claesson, Bert Andersson, Gunnar Gladh, Simeon Claesson, Sven Axelsson, Rune Larsson och Torvald Åkerhage.

Nedre raden fr.v.: Anders Wetterskoog, Evert Carlson, Holger Lindberg och Bengt Setterberg.

och dokumenteringen av olika samlingar ska fortsätta att byggas ut.

Under 2003 skickades brev ut till alla sport- och idrottsföreningar som är medlemmar.

De fick då information om museet och erbjudande om att förlägga sina styrelsemöten där. Brev med information fick även de skidåkare som deltagit i Vasaloppet, detta ska följas upp under året.

Kassören Anders Wetterskoog hade bara positiva siffror att redovisa och man beslutade om ansvarsfrihet för styrelsen 2003.

Vid valen till styrelsen blev det mesta oförändrat, bland annat omvaldes Holger Lindberg till ordförande. Mats Roslund, Arthur Johansson och, Anders

Wetterskoog omvaldes till ledamöter på två år. Harry Thiel omvaldes till styrelsesuppleant. Gunnar Gladh och Bo Johansson omvaldes till revisorer.

Gunnar Gladh hade deltagit på Westgöta Idrottshistoriska Sällskaps årsmöte och informerade om det. Han berättade bland annat om det nya medlemsbladet Westgötarnas Idrottshistoria, som kommer att engagera Falbygdsdeltagarna mer nästa år. Till medlemsblad nr 1/2005 ska Falbygdens Idrottshistoriska Sällskap nämligen bidra med sex sidor. Föreningen ska även kolla upp möjligheten att söka projektbidrag för att göra en modell av Odenområdet.

Hanna Medin, Falköpings Tidning

## Henry "Garvis" Carlsson



Henry "Garvis" Carlsson, en mycket populär fotbollsspelare som kom från Falköping till AIK 1939 och som var publikens stora favorit under 1940-talet. Han var en teknisk, snabb och rörlig vänsterinner som spelade i AIK fram till år 1949 då han blev proffs i Stade de Francaise och under 1949-53 proffs i Atletico Madrid.

Herr Nordahl och herr Garvis och herr Timpa och herr Gren fått anbud att bli fotbollsproffs på kontinentens fotbollsscen. Snart får man söka flitigt med båd' lykta och med ljusen efter den stacka'n som ej anbud fått på 20.000.

(Hämtat ur Rekordmagasinet nr 37 1948)

"Garvis" egentliga genombrott kom år 1941 då han debuterade i fotbollslandslaget i en match mot Ungern med att göra tre mål.

Han var även med i London 1948 då Sverige blev olympiska mästare i fotboll.

### Henry "Garvis" Carlsson-fakta

- Allsvenska matcher: 192
- Allsvenska mål: 97
- A-landskamper: 26
- Tränare i AIK: År 1956-57 och år 1965-66
- Proffs: År 1949 i Stade de Francaise 1949-1953 Atletico Madrid.

## Adresser och telefonnummer till idrottshistoriska sällskap/föreningar och idrottsmuseer i Västergötland

### Alingsås Idrottshistoriska

Adress: c/o Berndt Jivesten  
Jungmansgatan 6B  
441 39 Alingsås  
Tel: 0322-63 63 58  
Epost: berndt.jivesten@telia.com  
Ordf. Berndt Jivesten, 0322-63 63 58  
Skr. Rune Höglund, 0322-165 50

### Bjärke Idrottshistoriska

Adress: c/o Herbert Andersson  
Mjölsereds s. Byväg 9  
466 95 Sollebrunn  
Ordf. Herbert Andersson,  
0322-40244

### Borås Idrottshistoriska

Adress: Box 554  
503 14 Borås  
Kansli: Allégatan 71  
Tel: 033 35 39 39, 033 22 63 55  
Epost: bis@bihs.se  
Museum: Borås Idrottsmuseum  
Bockasjögatan 2  
Ordf. Olof Toftby, 033-26 68 60b  
Skr. Leif Svensson, 033-26 69 88b

### Essunga Idrottshistoriska

Adress: c/o Lennart Carlsson  
Storängen, Essunga  
565 94 Nossebro  
Tel: 0512-522 11  
Ordf. Kent Larsson, 0512-508 40  
Skr. Lennart Carlsson

### Falbygdens Idrottshistoriska

Adress: c/o Holger Lindberg  
Danska Vägen 166  
521 31 Falköping  
Tel: 0515-17 693  
Kontakt: Holger Linberg, 0515-17 693  
Museum: Falbygdens Idrottsmuseum  
Odenhallen  
Ordf. Holger Lindberg, 0515-17 693  
Skr. Evert Carlsson, 0515-12 158

### Herrljunga Idrottshistoriska

Adress: c/o Sixten Borgvall  
Grensgatan 5  
524 32 Herrljunga  
Bes.adr. Tennishallen, Herrljunga  
Tel: 0513-104 93, 0705-65 55 34  
Epost: sixten.borgvall@herrljunga.  
mail.telia.com  
Ordf. Rolf Melin, 0513-108 42

### Karlsborgs Idrottshistoriska

Adress: c/o Rolf Svensson  
Hantverksgatan 2  
546 30 Karlsborg  
Tel: 505-449 63  
Ordf. Rolf Svensson, 0505-449 63  
Skr. Göte Ivarsson, 0505-108 50

### Lidköpings Idrottshistoriska

Adress: Esplanaden 1  
531 50 Lidköping  
Kansli: Esplanaden 1,  
Tel: 0510-216 17  
Epost: lihs@minpost.com  
Museum: Lidköpings Idrottsmuseum  
Esplanaden 1  
Ordf. Folke Brink, 0510-249 19

### Marks Idrottshistoriska

Adress: c/o Britt-Marie Knutsson  
Backavägen 10  
Tel: 0320-313 83, 0703-13 83 40  
Museum: Marks Idrottsmuseum,  
Rydals Museum,  
Boråsvägen 237  
Ordf. Britt-Marie Knutsson  
0320-313 83

### Skara Idrottshistoriska

Adress: c/o Lars Lundberg  
Ivar Wideensgatan 72  
Tel: 0511-210 86, 0733-91 59 18  
Museum: Skara Idrottsmuseum, Vilan  
Ordf. Lars Lundberg, 0511-210 86  
Kontakt: Sjunne Jönsson, 0511-123 06  
Epost. lars.lundberg@skara.mail.  
telia.com

### Skövde Idrottshistoriska

Adress: c/o Börje Weiler  
Poppelvägen 6A,  
541 48 Skövde  
Tel: 0500-43 06 22, 0708-66 49 90  
Epost. b.weiler@swipnet.se  
Museum: Skövde Idrottsmuseum  
Billingehus  
Ordf. Börje Weiler, 0500-43 06 22

### Tibro Idrottshistoriska

Adress: c/o Gösta Wahll  
Björkåsen Gäre,  
543 91 Tibro  
Tel: 0504-615 83  
Ordf. Ingemar Karlsson, 0504-61 955  
Skr. Gösta Wahll, 0504-615 83

### Tidaholms Idrottshistoriska

Adress: Stallängsvägen 4,  
522 34 Tidaholm  
Tel: 0502-60 63 38  
Museum: Tidaholms Idrottsmuseum  
Stallängsgatan 4  
Ordf. Brynolf Antonsson

### Mullsjö Idrottshistoriska

Adress: c/o Bo Karlsson  
Pinnahemmet  
565 92 Mullsjö  
Tel: 0392-230 70  
0730-34 22 94

### Vadsbo Idrottshistoriska

Adress: c/o Björn Jansson  
Tallstigen 8,  
542 23 Mariestad  
Tel: 0501-10829  
Kansli: Skomagasinet "Gamla Teatern"  
Museum: Skomagasinet "Gamla Teatern"  
Ordf. Harry Johansson, 0501-320 11

### Vara Idrottshistoriska

Adress: c/o Carl-Owe Johansson  
Källgården 1  
534 92 Tråvad  
Tel: 0512-14012  
E-post. kallestr-m@swipnet.se  
Museum: Källes Rekordmagasin  
Källgården  
Ordf. C-O Johansson, 0512-140 12

### Westgöta Idrottshistoriska

Adress: c/o Carl-Erik Johnsson  
Kelvingatan 33,  
507 43 Borås  
Tel: 033-10 30 30, 0708-16 15 51  
E-post sven-ake.mokander  
@vargarda.se  
Museum: Westgöta Idrottsmuseum  
Huvudnässkolan, Vänersborg  
Ordf. C-E Johnsson, 033-10 30 30  
Skr. S-Å Mökander, 0322-67 23 10

### Wårgårda Idrottshistoriska

Adress: c/o Roland Svensson  
Fötene Järskagården  
447 91 Wårgårda  
Tel: 0322-62 70 19  
Epost. info@tangahed.com&gt  
Museum: Idrottshist. cykelmuseet  
Tånga Hed  
447 91 Vårgårda  
Ordf. Olle Ekman, 0322-62 09 76

### Vänersborgs Idrottshistoriska

Adress: Box 80,  
462 21 Vänersborg  
Kansli: Huvudnässkolan  
Tel: 0521-197 03  
Epost. sgp@telia.com  
Museum: Vänersborgs Idrottsmuseum  
Adress: Huvudnässkolan  
Ordf. S Gunnar Peterson  
0521-141 09

### Västgötaidrottens Guldklubb

Adress: Box 554  
503 14 Borås  
Tel: 033-35 39 39a, 0706-81 21 16  
Ordf.: Olof Toftby, 033 26 68 60  
Skr. Solveig Sundequist,  
0500 418 694



# WESTGÖTARNAS IDROTTSHISTORIA

är en medlemstidning för Westgöta Idrottshistoriska Sällskap  
samt övriga sällskap & föreningar i Västergötland

**Ansvarig utgivare:** Carl-Erik Johnsson  
**Redaktör:** Leif Svensson  
**Redaktionskommitté:** Harald Jakobsson, Ingrid Boström, Carl-Erik Johnsson, Leif Svensson och Olof Toftby  
**Tryck:** Dahlins Tryckeri AB, Borås

## Styrelsen för Westgöta Idrottshistoriska Sällskap

**Carl-Erik Johnsson**, ordf.  
Kelvingatan 33, 507 43 Borås  
033-10 30 30  
0708-16 51 51  
carl-erik.johnsson@vgregion.se

**Harald Jakobsson**, v. ordf.  
Kapellvägen 3, 446 32 Älvängen  
0303-74 69 79

**Olof Toftby**  
Öresjövägen 26, 513 35 Fristad  
033-26068060  
0706-81 21 16  
toftby.olof@bihs.se

**Sven-Åke Mökander**, sekr.  
Markgatan 39, 441 51 Alingsås  
0322-67 23 10  
sven-ake.mokander@vargarda.se

**Sture Pettersson**, kassör  
Bergsängsvägen 40  
521 30 Falköping  
0708-15 360  
pettersson.sture@telia.com

**Harry Johansson**  
PL 4441, 542 93 Mariestad  
0501-320 11

**Ragnar Nilsson**  
Krongatan 35, 462 31 Vänersborg  
0521-153 48

**Tommy Wahlsten**, suppl.  
Lilliegårdsvägen 19  
541 42 Skövde  
0500-48 16 66  
0705-39 80 42  
tommy.c.a@telia.com

Kenneth Tidebrink, adj. SISU  
0502-109 66

Dag Wissler, adj. VIF  
0321-103 01



Borås Arena 2005-02-14. Bilden är tagen från södra läktaren mot nordöstra hörnet.





Avsändare:  
Westgöta Idrottshistoriska Sällskap  
Box 554  
503 14 BORÅS



**”Backkungen” Sven Sigurd, Skövde, i Björbobacken Borås**